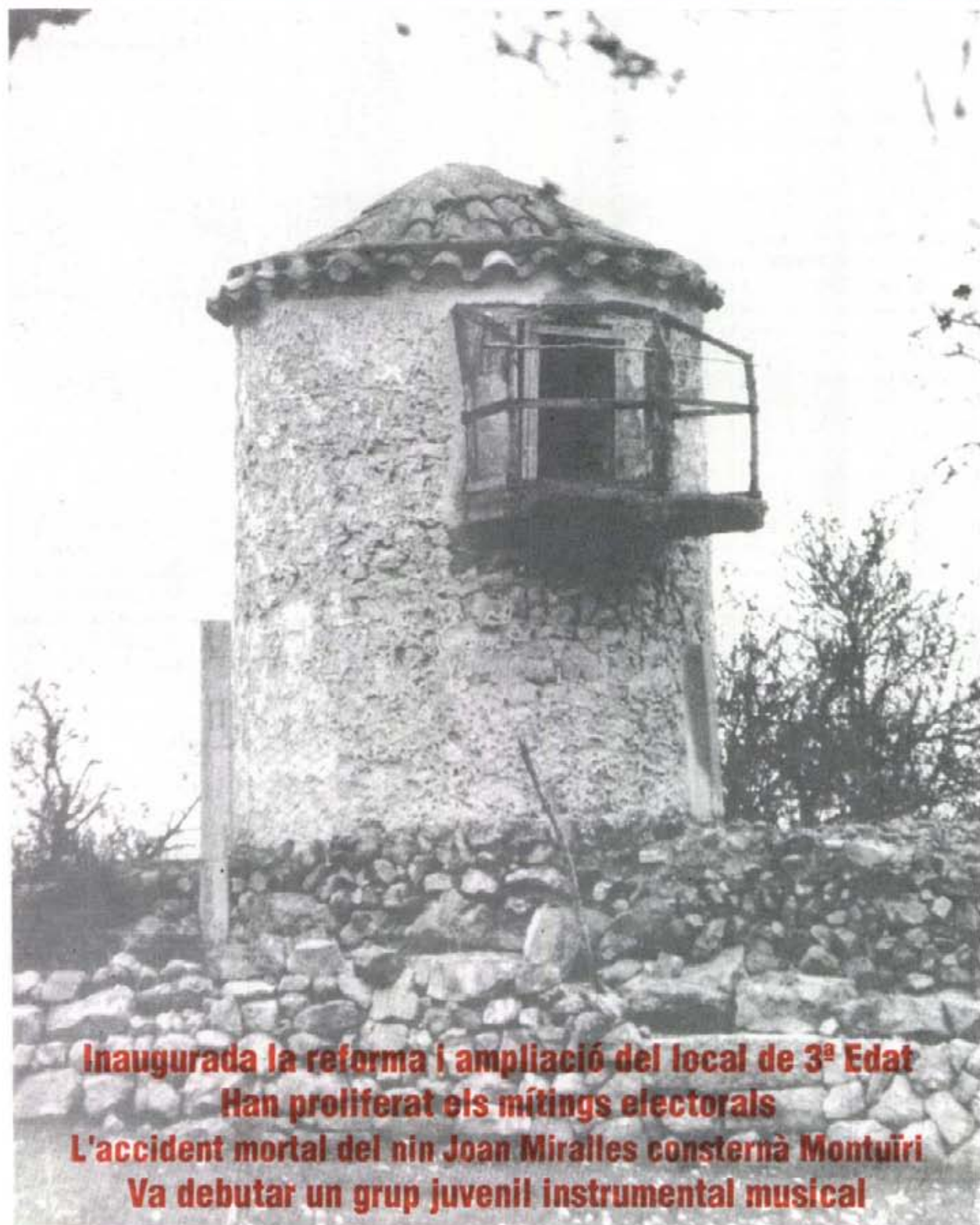

BONA PAU

PACKS
CORNIA

Nº. 484 - Any XLI - MONTUÏRI - JUNY 1993

Inaugurada la reforma i ampliació del local de 3ª Edat

Han proliferat els mítings electorals

L'accident mortal del nin Joan Miralles consternà Montuïri

Va debutar un grup juvenil instrumental musical

Passió i Setmana Santa, temps enrera

(Continuació)

Setmana de Passió

El diumenge de Passió l'altar Major de la nostra església apareixia amb una cortina morada, que el cobria fins al quadre de la Trinitat; al centre, el Sant Crit i a cada part de l'altar, les veixil·les, que són del s. XVII, les quals contenen pintures representant instruments de tortura.

L'horabaixa es feia la benedicció de la Vera-Creu, a la qual hi assistien molts de nins per enllumenar amb un ciri la reliquia. Sortien de la sagristia on hi tornaven acabada la cerimònia.

Els jurts ajudaven a l'esplendor segons l'acta del "dia 6 de mars de 1594 veim que el Consell acorda se miri una forma de fer diners per pagar lo arreglo del peu de la vere creu, el predicador, un misal y el ciri pascual. A cada part de lo altar major, en la columna que separa les sacristias de las capellas de la Purissima y Sant Joan, y a unos dotze palms d'alt, un poc tombadas cap al centre, se coloquen los dues vexilas, que pagan també el jurats, segons es trobna escrit. Era també costum tapar las imatjas y las creus amb un vel".

El divendres de la setmana de Passió se celebrava la Primera Comunió dels nins. Es feia amb tota solemnitat i com a recordança el senyor rector els hi regalava una estampa i una pasta en forma de "esse". Més tard aquesta festa es passà al dijous perquè, degut al dejuni, no podien fer-se refrescs.

L'Ajuntament també obsequiava als combregants amb caramels i confits, quan en sortir de la rectoria anaven amb els seus mestres a la Casa de la Vila.

La setmana del Ram es preparaven els plumissos i palmes per als capellans i els obrers anaven a tallar l'olivera per fer els rams.

Un costum profà era que els nins aprenien les cançons per cantar figures el dissabte de la festa. En grups de cinc o sis anaven de casa en casa cantant aquestes estrofes:

*"que deis que cantam ses figures
som el dissabte del Ram;
si mos volen fer contents
dau-mos-ne un paner gran.*

*Ses sales vos hem cantades
i no us hem fet sentiment,
agafau una serment
i donau-vos sermentades.*

*Tenc sa mà que em raja sang
de gratar davall sa porta,
donau-mos lo que importa*

i passem més avant.

*El vicari coix caló
m'ha enviat una carteta,
si no me dau sa punyadeta
vos giraré es fogó.*

*A cas vicari primer
les hi venim a cantar
i les mos han de donar
com es redó des paner.*

*A cas vicari segon
les hi venim a cantar
i les mos ha de donar
que no han d'haver vist es forn.*

No cantaven totes les cançons, només una o dues; els donaven una grapada de figues i passaven a una altra casa.

Aquest costum és antiquíssim; no se sap el seu fonament.

La setmana de Passió, a casa de l'obrer s'encantava el representar el personatge del Bon Jesús, Simó Cirineu, els lladres i s'estirar "codellines". Es rematava al que més n'oferia. El que es treia feia augmentar les llimosnes per a les despeses de Setmana Santa.

Dia del Ram i Setmana Santa

El diumenge se celebrava l'ofici major amb benedicció de rams. Hi assistia l'Ajuntament. Després de collir el ram es feia la processó per damunt els graons. Sortia pel portal dels homes i entrava pel de les dones.

Durant l'ofici es relatava la passió. Un capellà es col·locava a l'altar major, un altre, dalt la trona i el tercer dins la capella de la passió. El poble omplia l'església i escoltava amb gran devoció.

Recordam encara la passió cantada per D. Antoni Jordà (a) Collell, D. Gaspar

*Encara es pot veure a la
façana de la rectoria la rajola
número 12 dels Passos dels
carres de Montuiri. Només en
queden tres exemplars al
nostre poble, d'aquests
antiquíssims viacrucis de
ceràmica policromada.
És molt possible que
enguany faci 300 anys
que es col·locaren.*

Cerdà (a) des Puig i D. Mateu Pocoví (a) de Son Moyà, tots del primer quart d'aquest segle.

Els dotze sermons

L'horabaixa d'aquest dia del Ram després de fer la benedicció de la Vera Creu, tenien lloc els "Via Crucis" o sia els dotze sermons. La processó que es feia per dins l'església discorria amb el següent ordre: Primerament les "veixil·les", seguia la creu que s'utilitzava per al passos, llavors dues llanternes molt grosses, de roba, amb pintures que representaven instruments de la passió. Després el Bon Jesús vestit amb túnica blava i una cabellera que li tapava la cara, carregat amb una creu d'uns tres metres d'altària i una cadena que duia a rossegons. A un costat hi anava el Bon Lladre i a l'altre, el Mal Lladre. Davant, l'estira-codellines. Quan era l'hora sortia el Cirineu per ajudar-li a portar la Creu.

Tots anaven vestits amb túniques blaves i una caperutxa. Per últim sortia la Mare de Déu acompanyada de sis nins: dos duïen les llanternes que havien servit per fer els passos i els altres quatre amb una "forqueta" cada un, les quals empraven per recolzar-hi el tabernacle quan es feia el sermó.

Darrerament hi anava el senyor rector amb capa "que oferia" les estacions.

Acabats els sermons es col·locava la creu amb el cap damunt l'Altar Major i l'extrem inferior damunt una taula. A davora, un vel amb la imatge de la Verònica.

El poble anava a besar la creu, acabada la cerimònia. Aquest dia, al cap vespre, la gent gran es vestia de dol.

(Continuarà)

Poema

Al lledoner del cementeri

Un lledoner hi ha a la vila
que més de cent anys ja té.
Es fill d'es metge Oliver
el recorda cada dia;
diu que si ell en sabia
faria una poesia
a n'aqueix gran lledoner.

A prop d'aqueix lledoner
tots hi tenim un ca nostra;
no hi ha cuina ni llenyer,
però això poc hi importa
perquè a tot temps s'hi està bé.

Allà tothom té lo seu,
no hi ha pobre ni senyor;
tan si plou com si fa neu
no tenen fred ni calor;
dormen en la pau de Déu.

Aqueix arbre tan hermós,
amb sa soca tan gruixada
ha vist més d'una vegada
com amb sa cara banyada
hem anat a veure-los;
els qui hi tenim pare i mare,
amics i benefactors.

Aqueix famós lledoner,
tan frondós i ple de vida,
amb aquell brancam que té,
rep el qui hi va i mai en ve,
fent-li ombra i companyia.
Jo esper que també hi aniré,
però... no me ve a un dia.

A don Mateu Oliver
mai de dins es cap li fuig,
Sant Bartomeu i Es Puig,
es fossar i es lledoner.

Si el recorda amb alegria
és perquè és montuïrer:
que el record molts d'anys voldria
si Déu troba que convé.

Antònia Adrover "Manxes"

El mercat dels dilluns

Des d'un temps
ençà el mercat
dels dilluns ha
tornat reviscolar.
Si, per una part,
s'hi pot veure
molta gent ma-
jor, no es manco
cert que també
moltes mestres-
ses de casa hi
acudeixen per
adquirir els que-
viures, peces de
vestir, objectes
de casa, plan-
tes, eines,
joies... i altres
elements que
són o poden es-
ser d'utilitat per
a les cases.

Temps d'eleccions

De bell nou ens trobam davant unes eleccions generals democràtiques, a les quals els ciutadans hem de tornar elegir el partit polític i les persones que han de governar l'estat espanyol per espai de quatre anys.

Durant aquest període de campanya electoral els polítics de torn han tornat omplir el cap de promeses als ciutadans i fetes una sèrie de desqualificacions entre les persones significatives d'un i altre partit, de tal manera que el ciutadà de bona voluntat no sap pràcticament quin camí ha de prendre, o dit d'altra manera, dubta quina força ha d'elegir.

Tots ens han donat paraula d'un millorament social en tots els aspectes, però avui la majoria de polítics —per no dir tots— ens han fet perdre l'esperança en ells, de tal manera que seria convenient que fessin qualche cosa extraordinària per guanyar-se la confiança del poble, ja que, hores d'ara, és poca la gent que tenguim més o manco seguretat que es durà a terme tot quant prometen.

La política, en conseqüència, avui està molt desacreditada. Són molts els qui veuen els polítics com a persones que s'aprofiten del càrrec, més per un lluíment personal o per treure'n un avantatge econòmic, que per conduir encertadament el poble pel camí del progrés i del benestar.

Desitjaríem, de totes maneres, que es fessin realitat les promeses. Voldríem que aquelles persones que triàssim no ens defraudassin. Per això elegirem el que considerem millor. Ara bé, són tants els enganys que ens hem duit, que un va recelós a depositar el seu vot per por de sortir enganat.

Malgrat tot, tenim obligació moral d'anar a votar, però abans hem d'haver escollit un partit dirigit per unes persones. Sospesem-les en tot quant puguem i en consciència votem aquell partit o persones que considerem que conduiran el nostre país fent bé als ciutadans i d'acord amb els temps que correm.

O. Arbona

Cròniques montuïreres - III

El futur

Un cel blanquinós, tòrrid, ho inundava tot. La calor asfixiant, insolent, ofegava el cant estrepitos de les cigales que vigilaven, rioleres, la immensa mar; vigilaven els colors destenyits d'una mar esbucada, morta, decorada amb nombrosos enginyers mecànics que suraven, esperpèntics, dins la densa calitja. Damunt l'arena, multitud de cossos nus restaven immòbils, talment cuirs vermellosos que, composts en línies perfectament quadriculades, socarrada sofregien, inconscients, dins olis i cremes solars.

De sobte, aquella carn socarrada es va mobilitzar. Havia finalitzat el temps d'exposició a les radiacions solars i necessàriament, tots en massa, havien d'anar a les sales de tertúlia. Així ho ordenava, amb autoritat, una espècie d'altaveu que, vomitant distorsions digitals programades i sintètiques, dirigia tots els moviments de la gent adaptada a la nova societat nascuda dins els Estats Units d'Europa dels quals, Mallorca n'era part.

Un poder omnipotent i omnipotent sincronitzava totes les accions dels perfectes que vivien a la franja litoral. Els qui no s'avenien a la nova conducta eren expulsats a l'interior de l'illa, separada de la banda costanera per una xarxa de filferro electrificat. Eren l'escòria, els residus d'aquella societat perfecta i organitzada. Eren els tarats, els llunàtics, els inútils, els ancians, els inadaptats a la nova moral. Tots ells, vagaven pels paratges semidesèrtics del Pla de Mallorca, dormint dins les cases derruïdes dels pobles abandonats i malvivint com animals acorralats.

En canvi, a la costa, tot era deliciós. Totalment urbanitzada, plena d'edificis ultramoderns amb totes les comoditats inimaginables. Sempre verda, monumentals plantes potabilitzadores produïen tota l'aigua que es necessitava en aquell paradís insípid i artificial. Les centrals nuclears, imponents i lluent, eren centres d'adoració d'aquells essers teledirigits que rendien culte al déu de la tecnologia, veneraven, amb devoció inusitada, els complicats aparells sorgits de l'avançada tècnica.

A una de les sales de tertúlia d'aquell

postís paradís una conversa enterbolia l'aire estantís i nial que aquelles criatures alienades i avorrides respiraven. Un jove es manifestava així d'eufòric: "He gaudit com un mul! Quedes tranquil, satisfet, relaxat! És fabulós, continuava, n'he matat tres d'un sol tret i molts d'altres han tastat el làser de la meua pistola". Els seus interlocutors, també joves, asseguts al caire de les cadires que envoltaven una taula plena de botelles i tassons, escoltaven emocionats. Preguntaven, atònits, detalls de l'orgia i les respostes del fanfarró excitaven, enfollien, amb el regust amarg de les passions prohibides, els seus corets àvids d'aventures perilloses i fortes emocions. S'animaren uns als altres i decidiren anar a sentir xiular les bales, a experimentar la forta sensació de trobar-se acorralats, a palpar la dolça fragància d'una mort de jugueta o la terrible febre de matar sense pietat. Era l'única decisió permesa en aquell ideal emperi. Havien d'eliminar escòria humana. Havien d'anar al centre de l'illa a caçar inadaptats.

El dia assenyalat va arribar. Utilitzarien una espècie d'helicòpter per fer la batuda. Entre el grup d'aventures hi havia una jove que, com tots els perfectes, tenia una fesomia aspra i retòrica. A vegades, però, una estranya enyorança li transmutava l'expressió que, ben aviat, corregia per no esser expulsada

precisament, a les àrides terres que, amb el vertiginós aparell, sobrevolaven.

Aterraren vora un poble derruït, només en conservava la silueta arrodonada. Els perfectes començaren la sanguinosa bacanal trescant tots els racons de les runes. Tanmateix, la nostra jove no podia participar d'aquella monstruositat i es va separar del grup fins arribar al que fou una plaça. Embadalida davant la visió que tantes vegades l'havia turmentada, va esser ferida per les pedres que una colla d'inadaptats, cridant amb un llenguatge arcaic i severament prohibit, li llançaren. Va reconèixer el poble dels seus avantpassats, el campanar mig esbucada, les pendent agrestes, els solemnes graons, i als voltats, turons i més turons.

Caiguda a terra, agonitzava, mentre a l'horitzó, resplendia el fràgil somris d'una claredat difusa.

De sobte, la nit.

Sa talaia d'en Rubí.

Para medir la intensidad de la vida

Omega Speedmaster
cronógrafo de calendario con indicador
de fecha y control de saldos ajustable
en uno de 18 idiomas, bicolores o negro
Swiss made since 1948.

Ω
OMEGA
The sign of excellence.

AGENTE OFICIAL

JOYERIA
Fermin
MANACOR · PORTO CRISTO · CALA MILLOR

Un programa de Govern per a tots.

Aquest és el moment de triar
un futur millor per a tots.
Ara no podem quedar enrera.
Necessitam les solucions
del PP per crear feina.
Per frenar els impostos.
Per millorar la protecció social,

la sanitat i l'educació.
Per defensar les pensions dels
nostres majors.
Ara el PP ens ofereix un contracte
de mútua confiança, un Govern
per a tots. Depèn del teu vot.

Jaume Font Barceló

ARA

Govern per a tots

N'Aina Socias ha deixat Montuïri

Bona Pau li reconeix els 12 anys d'administració de la revista

Per als lectors de **Bona Pau**, n'Aina Socias Miralles "Vermell" no necessita cap tipus de presentació. Tots sabem que durant els darrers 12 anys ha estat la persona encarregada de portar l'administració i distribució de la nostra revista. Però recentment i degut als trists esdeveniments que succeïren, es va veure obligada a deixar la tasca que amb tanta abnegació i desinterès dugué a terme.

Hem de reconèixer que n'Aina és una persona que ha estimat i estima molt Montuïri. Es pot dir que sempre ha viscut aquí. De petita i fins als 14 anys va anar a escola a Ca Ses Monges, on fou sempre molt apreciada. De joveneta, en aquella època d'Acció Catòlica, la trobam treballant entre la joventut femenina, de la qual en fou presidenta. Més envant, a Ciutat, es ficà i va treballar dins el moviment de missions, que fou el temps que tengué l'accident. Corregué clíniques, anà a Barcelona, però la ciència no pogué fer altra cosa que deixar-la prostrada a una cadira de rodes.

Ara n'Aina ha hagut de renunciar a viure a Montuïri, perquè des de la mort de na Pereta Fiol "Tarrica", el passat 15 de gener, no ha trobat aquí la persona que pogués cuidar-la com

ho feia ella. Els qui coneixen n'Aina de prop saben bé que no pot passar sense que un altre li ajudi a fer segons quins treballs derivats de la seva mancança. I ella, com que no vol esser una càrrega per als seus familiars, ha hagut de prendre la determinació d'anar-se'n a una residència on li poguessin solucionar la manca de la persona que fins fa poc ha tengut.

Els montuïrers saben que des

d'aquella caiguda —ara fa 17 anys—, que la deixà invàlida per a tota la vida, rendida dins una cadira de rodes, no ha tornat sortir de ca seva si no ha estat per indispensables necessitats —que possiblement no han arribat a una a l'any—. Ara, tots els qui d'una o altra manera ens hem relacionat amb ella, sentim la seva anada. No cal dir, per altra part, que eren nombrosos els montuïrers que la visitaven, i ella, per altra part i des de ca seva, vivia, en quant li era possible, molt d'aprop els problemes i esdeveniments que tenien lloc en el nostre poble.

Durant aquests darrers 12 anys **Bona Pau** ha arribat a les mans dels nostres lectors gràcies a la seva labor i, naturalment, a la del correu i de les mateixes repartidores. I la tasca d'administrar la nostra economia i emissió ha descansar damunt ella amb la confiança d'un que cuida i administra una cosa pròpia.

En aquests moments ens ve a la memòria el que escrivíem d'ella a **Bona Pau** pel mes d'octubre de 1987 i a conseqüència del qual se li atorgà el primer premi de "Persona del Poble" de Mallorca. Des d'aquella data ençà no tenim molt que afegir, sinó sols reafirmar-nos en tot quant dèiem d'ella. Posteriorment va tenir la desgràcia de perdre la seva mare, el 27 de juliol de 1990, i fa poc, com hem dit, la persona que la cuidava en allò que li era indispensable. Però n'Aina fou capaç de superar en quant pogué aquestes adversitats fins arribar al límit que li ha estat possible. Però ara, molt a pesar seu i de tots quants tenen contacte amb ella, acaba d'arribar el moment —segons deia i preveia, però no desitjava— d'haver de deixar el poble per no trobar aquí la persona que ella necessita.

A finals de passat mes d'abril deixava Montuïri, per traslladar-se, com hem dit, a una residència de Ciutat. De bell nou li repetim en nom de tots que feim i llegim **Bona Pau**: Gràcies, Aina, per tot quant tan desinteressadament has fet per aquesta revista.

O. Arbona

N'Aina, amb una cartera a la mà, enmig de la foto, pel juny de 1955, juntament amb altres joves de Montuïri, a l'aeroport, el dia que don Bernat se n'anava de Mallorca

S'ha dit que...

... sense haver arreglat es pis des graons ja hi ha persones d'edat que se n'aflixen d'anar an es nou local de sa tercera edat. I els sap greu.

... en Pere Sampol vol dimitir de regidor de s'Ajuntament. Ara es batle tindrà "pas lliure".

... mentre uns diuen que aquesta dimissió és perquè està cansat, altres asseguren que en Pere és incombustible.

... s'entrevista que es mes pasat se va publicar d'en Pep "Comelles" tengué molta difusió, fins i tot de fora poble en demanaren exemplars, d'aquesta revista.

... mentre uns s'admiraven de tantes barbaritats, altres deien que encara férem curt. I es mateix entrevistat corroborava: "En podríem escriure un llibre".

... tants de mítings polítics, ¿hauran convençut ningú?

... es músics joves trobaren que a sa seva presentació com a nou grup juvenil instrumental, es polítics que comanden a Montuiri els feren poc cas. ¿Serà perquè no tenen vot?

... en canvi es matí de sa inauguració de Ca s'Escolà n'estava ple, de polítics locals i de més grossos... Però hi mancava un parlamentari de Montuiri "que no era des seus": no l'havien convidat.

... és una llàstima que l'absència de membres de sa Comissió de Cultura de s'Ajuntament se doni gairebé cada vegada an es pocs actes culturals que a Montuiri s'organitzen.

... pes voltants de s'Hostal ja hi proliferen massa rates degut a

tantes deixalles i restes que s'hi tiren. És una vergonya. I si no s'hi posa remei prest invadirán es poble.

... de futbol, uns diuen que el Montuiri vol ascendir i altres, que no els convé jugar a III Nacional. Es de sa directiva i es jugadors són optimistes, sobretot després des 0-3 a camp contrari. Els aficionats asseguren que aquesta directiva no té res impossible. De totes maneres encara no està tot llest.

... des d'un temps a aquesta part cau bé an es montuirers anar a peu a Sencelles. Molts de diumenges, o altres dies d'aques-

ta primavera han proliferat aquestes eixides. Però... n'hi ha que per tornar-ne ho fan en cotxe. Sols havien fet es propòsit o sa promesa d'anar-hi a peu, a venerar la Beata Francina.

En Xerrim

L'Ajuntament de Montuiri convoca un concurs públic per a la concessió del **II PREMI LITERARI SANT BARTOMEU DE CONTE CURT**

Bases

1.- S'estableix un premi literari dotat amb vint-i-cinc mil pessetes i dos accésits dotats amb vint mil i quinze mil pessetes respectivament. Les obres guanyadores del premi i accésits seran publicades a les revistes *Bona Pau*.

2.- El tema per a concórrer a aquest premi literari serà el d'un conte curt, de tema lliure, si bé es concedirà especial valoració si fa referència a algun aspecte relacionat amb Montuiri.

3.- Podran participar a aquest premi qualssevol persones físiques que no es dediquin professionalment a la tasca d'escriptor. Cada autor o autors sols podran presentar una obra, que haurà d'ésser original, inèdita i escrita en llengua catalana.

4.- Els originals, per quintuplicat, s'hauran de presentar d'una manera correcta, en folis mecanografiats, a doble espai i per una sola cara, figurant al principi el títol de l'obra, que tindrà una extensió que oscil·larà entre dos i tres folis. Es podrà signar en pseudònim, tenint en compte la base 6ª.

5.- Les obres s'hauran de presentar o enviar abans del dia 8 d'agost de 1993 a l'Ajuntament de Montuiri,

"II Concurs Conte Curt Sant Bartomeu", Plaça Major, 1, 07230 Montuiri, assegurant-se l'autor de la recepció de l'obra al ressenyat domicili mitjançant justificant d'entrada.

6.- En sobre apart, tancat i adherit a l'obra literària, s'hi acompanyarà un escrit en el qual hi figurin nom, adreça, localitat, D.N.I., edat, professió i telèfon on localitzar l'autor. També s'hi inclourà el títol de l'obra presentada i la voluntat de participar en el present concurs i de submissió expressa a les presents bases.

7.- El jurat, a més de seleccionar les obres, podrà deixar vacant algun o tots els premis i entregará el resultat al batle de la vila de Montuiri.

8.- El premi es donarà a conèixer prèviament als guanyadors. El lliurament es farà el 24 d'agost en el lloc i hora que oportunament s'indicarà.

9.- La participació en aquest concurs implica l'acceptació de les presents bases. Les decisions i interpretacions del jurat seran inapel·lables.

10.- Les còpies de les obres presentades a aquest concurs roman-dràn propietat de l'Ajuntament de Montuiri, restant cada obra propietat de l'autor.

Montuiri, maig de 1993.

La màquina de fer contes

El passat dia 21 d'abril, amb motiu de la celebració de la Festa del Llibre, la Biblioteca Municipal va convidar en Pere Morey a fer una xerrada entorn al tema "La màquina de fer contes".

Aquestes activitats pretenen introduir i animar els nins i nines de Montuïri al gust per la lectura, així com donar a conèixer les persones que escriuen les obres, els contes, la poesia... i els llocs on trobar-les: la biblioteca.

En Pere Morey ens va deixar escrita la seva ponència perquè puguin gaudir

d'ella tots els que no hi varen poder assistir. Evidentment, no serà el mateix; en Pere és un escriptor que quan conta les seves aventures, els seus viatges, els qui l'escolten queden enganxats, els fa viure la narració, utilitza un llenguatge que el nin entén. És alegre i et fa sentir sensacions que difícilment es poden descriure amb el llenguatge escrit.

A continuació, a partir d'ara **Bona Pau** anirà publicant fragments d'aquesta xerrada titulada "La màquina de fer contes".

de viatges que t'organitza aventures

emocionants i terribles, sense córrer cap perill.

És un club al qual pots conèixer al.lots valents i al.lots preciosos, i estimar-los i fer que t'estimin amb tota l'ànima, és una escola a la qual els mestres sols t'expliquen coses quan tu vols, si se callen quan els ho manes, és una padrina que te conta rondalles de tot el món, i un germà gran que t'ensenya els trucs que ell ha anat aprenent en els seus viatges i vivències arreu del món.

Bé, supòs que a hores d'ara ja tots sabeu què és aquesta màquina que tantes coses sap fer: Un llibre, naturalment.

(Continuarà)

La màquina de fer contes

El meu nom és Pere Morey Servera i m'han dit que me voleu conèixer, i com que a mi també m'agrada molt conèixer lectors, he vingut correnços.

Abans que m'ho demaneu, vos diré que vaig néixer dos dies abans de Nadal de l'any 1941, tenc tres filles, que nasqueren el 68, 69 i 71, i un fill que, sense fer-ne comptes, es va instal·lat a ca nostra el 79.

Faig feina d'exportador a una fàbrica de grifons i per això he de viatjar sovint: al cap de l'any estic fora de Mallorca un dia de cada tres.

Visc a Portals, a una caseta amb un tros de terra i tenc un ca pelut que nom *Kinos*, que vol dir "ca" en grec.

Com podeu veure doncs, un escriptor és una persona normal.

Bé, casi normal, perquè hi ha algunes coses que el caracteritzen.

Per començar, un escriptor mai no s'avorreix, encara que no tenguí "tele", ni cap màquina de matar marçians, ni cap Nitendo, i és que l'escriptor té un aparell que també podeu comprar vosaltres per molt pocs doblers, cap dins una butxaca, funciona amb energia solar i no ha de menester piles, té programació a tota hora, vos permet decidir vosaltres les cares dels protagonistes, els decorats i els paisatges, es pot rebobinar i fer repetir les escenes que més vos agraden i, curiosament, quan tornau a passar un programa que ja heu vist abans, mai no és del tot el mateix, sempre hi trobau coses noves.

Aquest enginy serveix per viatjar a qualsevol part de la Terra i fins i tot a altres planetes i galàxies.

També és una màquina del temps, que te du al passat o al futur, i una agència

Biblioteca Municipal

Novetats

Literatura Infantil i Juvenil

- *Abeya, Elisabet: La bruixa que anava amb bicicleta.*- Barcelona: La Galera, cop. 1991.

- *Alibes, M.D.: El cultivo sorpresa.*- Barcelona: Teide, 1984.

- *Alibes, M.D.: Invasores vegetarios.*- Barcelona: Teide, 1987.

- *Andersen: El soldadet de plom.*- Madrid: Algaída, cop. 1989.

- *Andersen: L'aneguet lleig.*- Madrid: Algaída, cop. 1989.

- *Booth, David: La creación del mundo.*- Barcelona: Elfos, cop. 1991.

- *Cera, Joaquín: En busca de los Xunguis perdidos.*- Barcelona: Ediciones B, 1992.

- *Coll, Pep: Què farem, què direm?.*- 2ª ed.- Barcelona: Cruïlla, 1992.

- *Cuadrench, Antoni: En Taró, el cargol i la mar.*- Barcelona: La Galera, cop. 1987.

- *Denou, Violeta: En Teo i els esports.*- Barcelona: Timun Mas, DL 1991.

- *Denou, Violeta: En Teo va a pescar.*- Barcelona: Timun Mas, DL 1991.

- *Denou, Violeta: En Teo i la seva família.*- Barcelona: Timun Mas, DL 1991.

- *Denou, Violeta: En Teo i els seus avis.*- Barcelona: Timun Mas, DL 1992.

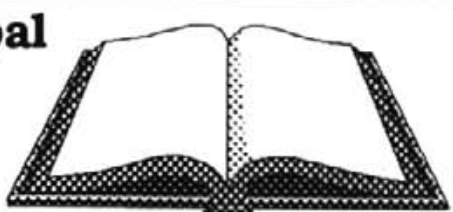
- *Dicks, Terrance: Sally Ann: La festa de l'escola.*- Barcelona: Edebé, cop. 1992.

- *Graves, Robert: La guerra de Troia.*- 3ª ed.- Barcelona: Empúries, 1991.

- *Hawkins, Collins: Monstruos.*- Barcelona: Plaza Janés, 1992.

- *Hinton, S.E.: El noi de la moto.*- 7ª ed.- Barcelona: Empúries, 1992.

- *Jungmann, Ann: Escombres vola-*

- *dores: Servei a domicili.*- Barcelona: Edebé, cop. 1992.

- *Larrea, E.: El arca de Noé.*- Barcelona: Teide, 1984.

- *Larrea, E.: Contes per a un món millor.*- Barcelona: Edicions de la Magrana, 1992.

- *López Domínguez, Xan: La Gallina Churra.*- 2ª ed.- Madrid: S.M., 1992.

- *Ollé, M. Àngels: El meu pardal.*- Barcelona: La galera, cop. 1990.

- *Perrault: La Ventafocs.*- Madrid: Algaída, cop. 1989.

- *Perrault: En Polzet.*- Madrid: Algaída, cop. 1989.

- *Rayó, Miquel: L'última por.*- Barcelona: Cruïlla, 1992.

- *Rayó, Miquel: La Bella Ventura.*- 2ª ed.- Barcelona: La galera, 1991.

- *Rodgers, Mary: Quin dia tan bèstia!.*- 21ª ed.- Barcelona: Edicions de La Magrana, 1992.

- *Teixidor, Emili: Les ales de la nit.*- Barcelona: Cruïlla, 1992.

- *Townson, Hazel: El fantasma de l'escola.*- Barcelona: Edebé, cop. 1992.

- *Vallverdú, Josep: El vol del Falcó.*- 2ª ed.- Barcelona: La Galera, 1987.

- *Verges, Oriol: En Joanet i en Tirant, de cavaller a cavaller.*- 2ª ed.- Barcelona: Edicions de la Magrana, 1992.

- *Verges, Oriol: Mònica, la de Cou.*- 8ª ed.- Barcelona: Pòrtic, 1992.

- *Vinyes, Jordi: La guineu i el peixater.*- Barcelona: La Galera, cop. 1989.

- *Wolfel, Úrsula: El jallilé azul.*- 2ª ed.- Madrid, S.M., 1992.

Setmana cultural

Els alumnes de l'escola de Montuïri celebraren la Setmana Cultural del 3 al 7 de maig. Enguany la dedicaren a la nostra terra i tractaren temes tan importants i actuals com la contaminació de l'aire, de l'aigua, la destrucció de la capa d'ozó, les deixalles, el reciclatge...

XIII Trobada de Bandes

La banda de música de Montuïri va participar a la XIII trobada de bandes que es féu a Valldemossa dia 16.

El dia abans hi hagué un concert a l'església d'aquella vila, a càrrec de la Banda Juvenil, dirigida per Pere Siquier Pons. Tres eren els montuïrers que hi participaren: na Margalida Nicolau, en Pep Miralles i n'Apol·lònia Miralles.

Grup instrumental

Dia 22 un grup de 22 joves i nins d'edats compreses entre els 12 i 19 anys debutaren a la Sala Mariana en la presentació del nou conjunt juvenil instrumental sorgit de la mateixa Escola de Música, dirigits pel professor Pere Siquier. Un fet que suposa un evident progrés, que a la llarga tindrà repercussió dins l'àmbit cultural-musical montuïrer.

Mitings electorals

La segona quinzena de maig hi ha hagut profusió de mitings electorals a Montuïri per tal de captar vots cap als respectius partits polítics. El PSOE en celebrà dos: un dia 24 de maig amb la participació de Toni Costa i Gabriel Miralles i l'altre dia 31 amb en Ramon Aguiló i en Toni Roig; el PP un, dia 28, amb en Jaume Font, Bartomeu Blanquer i Joan Verger Pocoví; el PSM, dia 29, amb en Joan Toni Sales i Pere Sampol; i UM, ja dia 1 de juny amb parlaments de M^a. Antònia Munar, Alfred Mus, Tomeu Calafell i Joan Verger Gomila.

El conjunt juvenil instrumental de l'Escola de Música va debutar a la Sala Mariana dia 22 de maig i tengué gran èxit

Pere Sampol, dimitirà

El regidor del PSM de l'Ajuntament de Montuïri i Diputat del Parlament, Pere Sampol Mas ens participà que dins aquest mes de juny té projectat presentar la dimissió com a regidor del nostre Ajuntament. Li tocava substituir-lo Antònia Cloquell com a núm. 3 o Francesca Bauzá, el núm. 4. Però com que una i altra per diferents raons no ho poden ésser l'haurà de rellevar Joan Verger Rossinyol "Matxo".

Taula rodona

Dissabte dia 29, Ràdio Murta va organitzar de cara a les pròximes eleccions, una taula rodona amb un representant de cada partit a Montuïri: Miquel Fiol, pel PP; Biel Miralles, pel PSOE; Pere Sampol, pel PSM i Joan Verger "Muret", per UM. Cal dir que fou digne i no s'ofengueren un a l'altre.

Presentació de candidats

Durant el passat maig, **Bona Pau** fou convidada a la presentació dels candidats d'aquestes tres formacions polítiques: El PSOE a "Ses Tres Germanes"; el PSM, a Sineu, i el PP, a Sant Joan.

Per altra part també fórem invitats a assistir a Palma al Congrés de fusió de la nova Unió Mallorquina, integrada per la fusió d'Unió Mallorquina, Unió Independents de Mallorca i Convergència Balear.

Contribucions

La contribució urbana i rústica i l'impost de circulació es cobraran de l'1 al 15 de juny. Es podran pagar a l'Ajuntament o a qualsevol entitat bancària a hores d'oficina.

Francesca Gomila
M^a. Antònia Rigo

FARINERA GOMILA

Molturació de grans de tota classe
Especialitat de farina de pa pagès,

força, sopes, integral,
panets i panades

Neteja de blat de sembra

Compra-venda de farines i cereals

C/ Mestre Porcel, 29

Telf. 64 60 06

Montuïri

La llengua
feina
de tots

El més polifacètic de tots els montuïrers

Francesc Aloy Manera "Carro" ha "tocat" 29 oficis diferents

Entre el grup de persones que nasqueren a Montuïri abans de la venguda de la República i que pels seus valors intel·lectuals i personals han destacat dins el nostre poble o allà on els ha tocat viure, s'hi troba en Francesc Aloy Manera "Carro", un home que ara té 79 anys i que nasqué el 14 de maig de 1914. El seu pare foren en Damià i na Catalina. I per altra part era nét d'en Joan Aloy "Serena" que havia estat batlle de Montuïri.

Encara recorda en Francesc que el seu pare li deia que als 13 anys anava amb un carro carregat de coves, a vendre, amb tres o quatre dones, a Palma. Era un temps, per cert, molt difícil perquè aleshores hi havia bandolers devers Xorriego, el quals, normalment, atacaven els ocupants del carros que per allà discorrien quan anaven a Ciutat. I l'amo en Damià, un al·lot de 13 anys, amb un gaiato de rabassot, els atacava. I fins i tot la mula, quan es donava compte que hi havia aquests bandolers, li amollava "a tota" per aquell camí, que no arribava a carretera. I ell, amb el gaiato, pegant a mà dreta i a mà esquerra, normalment en sortia bé.

No ha oblidat tampoc la padrina "Bruixa", que vivia allà on és ara can Jordi. Els dies que els néts la visitaven els donava generalment pa amb una mica d'arrop, com si fos melassa, feta de figues seques. I d'això els al·lots hi anaven com a "cegos".

-De petit -ens diu ara en Francesc- vaig anar a escola amb el mestre don Miquel, que estava allà on ara diuen es celler d'en Ferrando. Això devia ésser devers l'any 1920 o abans.

-I després?

-El meu pare tenia bastant amistat amb l'apotecari Clariana ? i com que aquest, en certa ocasió, li havia dit que el seu fill, jo, en aquest cas -confirma l'entrevistat-, prometia pels estudis, em féu anar amb el mestre don Bartomeu Mir, el qual tenia l'escola damunt Can "Llevó". Per cert que la dona d'aquest també era mestra i feia escola a Can Marc, a la mateixa placeta, devers el Molinar.

-¿Recordes alguns fets d'aquells temps, dignes de contar?

-En aquell temps es feu la primera colònia escolar a S'Arenal, on hi havíem de passar 15 dies. Però abans el meu pare m'agafà i em donà a triar entre estudiar a Montuïri, on podria fer el batxiller, preparant-me l'apotecari Clariana, o anar a la colònia escolar. Aleshores jo era petit, però el primer de l'escola. "Anar a la colònia, em digué mon pare, ens representarà una pesseta i dues peces de quatre", imagina't en aquell temps, "tu tria". Li vaig contestar: estudiaré. I així fou com vaig començar a conèixer a fons don Josep Maria Clariana, a qui, amb el pas del temps, vaig tractar molt fins el punt que quasi puc considerar que fou com un segon pare per a mi.

-¿O sia que començares el batxiller amb en Clariana?

-Sí, d'aquesta manera vaig començar el batxiller. Record també que anava a examinar-me a l'Escola Normal, on sortien mestres. I ja devers l'any 1930 em posaren d'auxiliar de secretaria de l'Ajuntament de Montuïri. I així fins que vengué la República.

-En aquell temps, ¿ja havies acabat el batxiller?

-No. Encara era un al·lot d'uns 16 anys. Per cert que mon pare em digué: "Convé que hi vagis, a estudiar". I jo,

per altra part, m'alliberava d'anar els tres mesos d'estiu a aplegar ametles i a aplegar pedres, ja que dúiem una vida molt estreta, molt diferent de la d'ara.

-Arribada la República...

-Com que l'apotecari Clariana havia estudiat de missèr, i tenia fets alguns cursos de filosofia i lletres i era secretari d'ajuntament, va guanyar la plaça de Formentera, i hi va anar d'apotecari i de secretari de l'Ajuntament. I jo, per seguir-lo, hi vaig anar amb ell. A Formentera hi estiguérem 4 ò 5 anys.

-I el batxiller, ¿quan el feres?

(Pensa un poc i entre si mateix reconeix que algunes coses les ha oblidades. Així mateix respon:)

-Devia ser els anys 29 i 30. Estudiava a Montuïri per lliure i els dies que anàvem a examinar-nos a l'Institut ens acompanyava el mateix apotecari.

En Francesc recorda encara alguns dels noms dels catedràtics de l'Institut, d'aquell temps, com en Llabrés, en Font i altres.

-¿Així feres tots els anys de batxiller?

-No ho sé, perquè aleshores també anava a la Normal.

-¿Com discorria la vida d'aquell temps?

-He de confessar que la meua vida fou un poc agitada. A Formentera hi anàrem el dia del Reis de l'any 1932, amb un vaporet des d'Eivissa i amb un temporal tan gros que ens vàrem haver de fermar a la coberta. I en lloc d'arribar-hi a les 6 de l'horabaixa hi arribàrem a les 12 de la nit. Un vertader desastre.

-¿Què feies a Formentera?

-Estava d'ajudant a la farmàcia i al mateix temps estudiava. El fill d'en Clariana també començà a estudiar d'apotecari a Granada o a València. Per cert que també va fer la carrera de missèr. I jo aleshores pensava: a lo millor seré apotecari.

-¿Recordes alguna anècdota d'allà?

-Un horabaixa havíem de fer pomada mercurial (els apotecaris no eren com els d'ara en un temps en que tot eren

fórmules magistrals). Dins un morter hi va posar sals i mercuri. I vengua una hora i una altra hora de picar i mesclar i afe-gir... i així més hores i fins arribar a les dotze de la nit. Que sé jo quantes hores hi vàrem jugar! Per altra part, a Formentera vaig conèixer i tractar en Leon Bleume, el cap del partit socialista francès, el qual havia recalat allà amb un iot. També record el pas d'un dirigible... i com no... les trombes d'aigua que fre-quentment assolaven l'illa.

-¿Quan deixàreu Formentera?

-Quan en Clariana obtingué la plaça de Sant Joan Baptista d'Eivissa. Jo -di-gué en Francesc- ja era mig apotecari, però a l'entretant me n'anava a Barcelona a fer la carrera de mestre. I el 18 de juliol, trobant-me a Eivissa, ven-gué la guerra.

-¿Allà passares els tres anys?

-No. Hi vaig estar fins el començament del 38. Allà vaig conèixer n'Alexandre Vilau, un enginyer agrò-nom, però també l'assassí de Leon Jones, el cap del partit socialista mort al començament de la guerra. Per aquell temps amb en Toni Obrador de Felanitx posàrem en marxa el diari d'allà, però amb el desembarc, el temps de la guerra, tot se n'anà a fer punyetes. Més envant el tornàrem fer, però ja amb el nom d'"Arriba", després de la recuperació de l'illa pels nacionals. I també instal·là-rem una emissora de ràdio amb un tinent d'enginyers. Jo era l'encarregat cada vespre de donar les notícies de tot quan passava el temps de la guerra, per Espanya. Abans d'això, però, m'havien ficat dins la presó del Castell amb molts d'altres de dretes i de la falange. Vaig poder fugir per la muntanya amb un capellà i no ens agafaren. Ara bé, el record més paorós que tenc d'allà fou la gran matança humana que feren el rojos en el Castell, fins i tot amb bombes de mà i metralladores. Era un espectacle fantas-magòric.

-Tu així t'alliberàres.

-Sí, però després, quan vengueren els nacionals, també em tornaren empreso-nar. Però tan sols fou per unes tres set-manes, perquè uns militars que coneixia juntament amb antics elements de l'anti-ga falange es preocuparen que no estàs tancat. I més quan pensaren que no ten-drien ni ràdio ni diari. Després vaig sa-ber que m'havien empresonat perquè sa-

El temps de la guerra els dos bàndols el tancaren a la presó Una bomba destruï el lloc on treballava, però ell no hi era

bia moltes coses i podia descobrir se-gons quins secrets. Arribà un nou co-mandant militar, cridà el director del diari, m'hi vaig presentar i em digué que depositava la seva confiança en mi. I ai-xí vaig seguir fins a l'any 1938. A l'en-tretant, en algunes ocasions, en temps de guerra, vaig haver d'exercir de practi-cant, de metge i de farmacèutic. Entre parèntesi he de dir que al llarg de la me-va vida he arribat a exercir fins a 29 ofi-

cis diferents.

-¿Alguna cosa més del temps de la guerra?

-En certa ocasió em seleccionaren per fer un curs d'oficial provisional. Vaig venir a Mallorca, a Lluc. D'oficial vaig estar a Binissalem, a Manacor, a Inca i a Palma. I quan en Saiz Gralla es féu cà-rrer del diari "Balears" em tornaren

(Continua a la pàgina següent)

Demà, el Grand Hotel d'avui serà com el d'ahir

Tal com era l'any 1913, quan "la Caixa" inaugurava les prime-res oficines a Mallorca. De llavors ençà, hem treballat dia a dia per oferir a Balears el millor ser-vici, tant econòmicament com socialment. Per això, avui ens sentim molt orgu-

llosos d'haver contribuït que l'edi-fici modernista del Grand Hotel recuperi la seva forma original. I d'haver retornat així, a la ciu-tat de Palma i a totes les nostres illes, un símbol propi, con-vertit en un nou centre cul-tural al servei de Balears.

"la Caixa"

Oberta a Balears

En Francesc Aloy ha viscut una vida molt intensa i agitada. Ara, en tranquil·litat, la rememora

(Ve de la pàgina anterior)

aplegar per escriure-hi. Firmava amb el pseudònim de "Yola" (Aloy, al revés). Però un dia un dels meus escrits va ferir un poc la personalitat del governador civil i em cridaren a l'ordre. Mentrestant i essent oficial provisional vaig demanar per fer un curset de mestres. M'admeteren i al poc temps, com a mestre, em destinaren a S'Arracó, després de fer unes pràctiques a l'escola de Montuïri.

—¿Per molt de temps?

—Allà no m'agradava i al cap de poc temps vaig anar destinat a Barcelona, al grup de cases barates de Santa Coloma de Gramanent, i vivia a la pensió "Duran" del carrer "Conde de Asalto", on aleshores hi havia una montuïrera, de Can "Xorri", casada amb en Duran. Amb l'autobús anava diàriament a l'escola i al cap d'un temps em nomenaren director del grup escolar. També vaig ingressar i anava a classes a la Universitat i en aquell temps vaig cursar Dret. Com que eren temps de fam, record que de Montuïri m'enduïa uns caixonets de cinc quilos de figues seques i en tenia per a mi i per als meus companys. Aleshores eren molt apreciades.

—Acabat de missèr...

—Ja tenia trenta i pico d'anys. I encara vaig tornar escriure a "Solidaritat Nacional". També vaig intentar fer el doctorat en dret internacional, però no ho vaig acabar. Per aquells dies una bomba destruí part de l'edifici on feiem "Solidaritat Nacional", precisament la part on jo treballava, però en aquell moment era absent. I quan vaig veure així com prenen les coses vaig decidir anar-me'n de Barcelona.

—¿On vos casàreu?

—A Palma. Primer vaig viure al carrer de la Missió. Vaig començar a fer les primeres pràctiques de missèr amb don Josep Ramis d'Aireflor, com a passant i també amb n'Alfons Barceló. Aquest, posteriorment, m'oferí la plaça de Secretari del "Frio Industrial". Hi vaig anar, i mentrestant era mestre de

La foto retrospectiva

Devora el pou de Cas Fraret, fa una cinquantena d'anys, hi veim la mare de na Coloma Mascaró "Punta" juntament amb una altra dona, al fons, en disposició de treure aigua.

De la foto cal destacar la bellesa de l'arc que aguantava la corriola que sostenia els poals per treure l'aigua.

S'Arracó, però el capellà feia escola per mi.

—¿Què passà amb tu en el "Frio"?

—Als tres mesos vaig demanar 2.500 pessetes mensuals. Devia esser el 40 i pico. Me'n donaren 2.000 i vaig seguir com a Secretari General. Les activitats s'ampliaren i posteriorment vaig passar a València de Director General de l'empresa, a la qual hi vaig fer feina 35 anys. Allà duia molta activitat i em vaig posar malalt. M'operaren de ronyó i de fetge, m'obligaren a deixar tota activitat i als 68 anys em jubilava, després d'haver estat també President del Sindicat Provincial d'Indústries Químiques, elegit per unanimitat a les primeres eleccions democràtiques.

—¿Quina opinió et mereix la política?

—La política no m'agradava per la brutor que hi havia. En certa ocasió el Governador m'oferí el càrrec de Conseller Provincial del Moviment, però

el vaig refusar. Ara, de política, no en vull saber res.

—Per acabar podries dir-nos ¿què fas ara, als 79 anys?

—Pas uns dies a Ciutat i altres a Montuïri. No puc anar al cafè perquè el fum em fa malbé els pulmons. Cada dia camin més de cinc quilòmetres. És més, vaig estar ficat dins el Foment de Turisme i he fet totes les rutes de Mallorca i he corregut tota l'illa. Fins i tot vaig anar a Califòrnia i allà vaig visitar totes les missions que va fundar Fra Juníper Serra. També m'agrada la música...

El tallam, ens acomiadam i donam així per acabada una entrevista de la qual i per raons d'espai hem hagut de suprimir molts de passatges.

O. Arbona

1.- Cfr. Bona Pau nº 470, d'abril de 1992.

2.- Cfr. Bona Pau nº 483, de maig de 1993.

Es sedàs

En el Molinar

Aquesta casa es troba al Molinar, a la cantonada del carrer Pare Martorell i enfront del Moli de Can Nofre. Fou adquirida per una persona estrangera que, com es pot veure, ha duit a terme una restauració molt acurada, respectant l'entorn i utilitzant per a la reforma elements propis de l'arquitectura tradicional mallorquina. És una llàstima que la fotografia no sigui en color, ja que els qui no han vist la casa comprovarien que el color de referit de la nova façana no difereix gens del de les antigues cases que l'envolten.

És simptomàtic veure que algunes persones vingudes de fora es preocupen més per qüestions com aquesta que no molts de montuïrers.

En el camí de Son Massanet

Això que es veu aquí és tot el contrari. Aquesta "meravella" s'està construint (?) al començament del camí de Son Massanet. Podem assegurar que aquí on es fa no hi havia ni restes de cap construcció anterior; i també afirmar que l'extensió del terreny no és la suficient per construir. Si algú es pensa que amb aquestes construccions es dona feina a gent del poble va ben confús, ja que la fan els propietaris els diumenges.

Comencen a proliferar bastant aquest nyarros i pensam que el nostre Ajuntament hi hauria de tenir més esment i vigilar certes edificacions.

Carta al Director

Li prec que publiqui aquesta nota aclaratòria:

El passat dissabte dia 22 de maig s'inaugurà el local social de la Tercera Edat de Montuïri. Me consta que algunes persones mostraren estranyesa per l'absència de càrrecs públics d'altres partits distints al Partit Popular en els actes commemoratius. Al respecte he de manifestar que la meua absència no és cap desaire a les persones majors de Montuïri, al contrari, simplement no vaig assistir pel fet de no haver estat convidat.

Atentament

Pere Sampol Mas

Restaurant
Cas Carbone

(DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

Inauguració de la reforma i ampliació del local social de Persones Majors

La inauguració de la reforma i ampliació del local social de Persones Majors de Montuïri, celebrada el passat 22 de maig, resultà un acte multitudinari.

A més de les autoritats de la vila hi assistiren el President de la Comunitat Autònoma, Gabriel Cañellas, el President del CIM, el montuïrer Joan Verger, la Consellera d'Acció Social del CIM, Joana Vidal, el Director d'INSERSO, Domingo Llull i altres personalitats i invitats.

Després de la missa el rector de Montuïri va procedir a la benedicció del local i després el President, Rafel Socas, i autoritats pronunciaren breus parlaments. El primer al·ludí al procés seguit per a la reforma, ressaltant les actuacions de la directiva per poder arribar a aquest esdeveniment. Els altres expressaren la satisfacció, l'enhorabona i tot quan representarà per als majors el disposar d'aquest local.

Finalment s'entregaren unes plaques a l'home i a la dona de més edat de Montuïri, Maria Gomila Pocoví "Rua", de 97 anys i Jaume Nicolau Servera "Volandí", de 92.

En el dinar, celebrat en "Es Cantó" s'hi reuniren a l'entorn de 450 persones, la majoria montuïrers, però també representacions d'associacions de pobres veïns. Alguns parlaments concloïen la jornada, la qual es continuà amb un bon ball de saló a l'estil del temps de joventut del majors.

Ha estat aquesta una reforma somniada durant bastants d'anys, però rematada finalment segons el desig de la majoria dels qui l'han d'utilitzar.

A la foto de dalt veim el moment en què el rector beneix la reforma en presència de les autoritats, i a la segona, la façana i exterior del local moments abans de la benedicció.

Els montuïrers que durant el curs han participat de les activitats gimnàstiques englobades dins el programa de "Gent Gran en Marxa" es reuniren amb els dels altres pobles a Santanyí el 23 de maig passat on realitzaren diferents tables rítmiques i de manteniment, i ball de saló, tot com a demostració de l'excel·lent forma física que han assolit.

L'accidentada mort del nin de 6 anys, Joan Miralles Pizà, consternà Montuïri

A Joan

En un primer moment la mort de Joan fou una gran catàstrofe; una altra vegada la tornada al caos, a laangoixosa experiència de veure trencats projectes i expectatives de vida, el dolor entumint els nostres membres i el plor inundant la consciència. Fent un esforç, temperant les nostres emocions i recuperant la justa mida, ens adonam amb el ver-tader significat de la vida, que no és altre que el creixement interior i l'acceptació de la mort. Portar vida al món és acceptar la seva mort, una i altra van lligades.

Joan i tots els qui se'n van són una verdadera lliçó d'humilitat, tots **som iguals** i l'únic que resta de nosaltres és el que **som** i no el que **tenim**. Perquè per a nosaltres, que hem tengut el privilegi de compartir la seva presència, Joan **és** i **seguirà essent**; la seva personalitat té un lloc dins la nostra memòria.

El pas del temps ha de servir per a minorar el nostre dolor, però no per a esborrar l'empremta de la seva existència.

Treballarem i ens esforçarem per ésser millors persones i intentarem aprendre dels infants com tu, que la vida continua, que hem de mirar endavant amb vitalitat i alegria sense perdre't mai de vista.

Joan: una besada de tots els qui et portam gravat dins el nostre cor.

El nins, les nines i la mestra del teu curs

Els darrers moments

El dissabte dia 8 de maig passat, després d'haver dinat, el nin Joan Miralles Pizà volgué traslladar-se amb el seu pare i el seu padrí a fora vila. Abans, però, la mare li havia preguntat si es volia quedar, però ell, ben decidit i il·lusionat, preferí anar-se'n allà.

En un moment donat, just quan passava el tractor per davant ell, va travessar i l'agafà de tal manera que li produí ferides tan greus, que al cap de poc temps va morir.

El nin havia nascut el 22 de gener de 1987. Tenia, per tant, sis anys.

Agraïment dels pares

Nosaltres, els pares d'en Joanet, donam les gràcies a totes les persones que en aquests moments tan difícils ens han mostrat la seva solidaritat i la seva estimació. Ens agradaria que especialment ens deixassin donar les gràcies a certes persones que ens han ajudat moltíssim, sense que ningú se senti ofès, perquè de cor són tots els qui ens han recolzat.

- A Joan Ramonell (batle).
- A Onofre Torres (rector).
- A la fulla de la **Bona Pau**.

I ja xerrant en nom d'en Joanet, a Ràdio Nacional d'Espanya, concretament a l'espai dedicat als nins, que es diu "La Cucanya", per la delicadesa que tengueren en contar-li un conte meravellós.

Gràcies a tots, de cor.

Els seus pares

Sebastià Cloquell Miralles "Xigala", un home senzill i sincer Compara vivències i actituds d'antany i d'ara i en treu conclusions

Ajustat en les seves paraules i respectuós amb les opinions del seu interlocutor. Conscient també de les seves obligacions, que procura complir, com es veurà més envant. Ha estat fill únic quan encara la gent distingia els pubils com a sers privilegiats. Més tard, la vida fou més dura per a ell. Com totes les persones de la seva edat, té un respecte especial cap als majors. Observa la vida; compara actituds d'antany i d'ara i treu les seves conclusions. Ha conegut un altre tipus de comportament humà i no diu que sia pitjor ni millor que ara; només que era distint. Ell, com altres persones majors, té una expectació, un desconcert davant les actituds humanes del temps que correm. No volen ésser jutges, però la conducta de les generacions actuals no casa amb allò que els ensenyaren a ells, de nins o joves.

Cada dia, sol sortit, continua fent el que ha fet bona part de la seva vida: enganxa el cavall al carro i parteix cap a "Sa Rota". El seu és un dels pocs carros que queden al poble.

En Sebastià Cloquell Miralles "Xigala", perquè estam parlant d'ell, nasqué a Montuïri l'any 1916, un 11 de juliol. Es casà amb na Francisca Gomila Gelabert l'any 1962. Té tres fills i una filla, ja majors tots ells.

—Comencem pel principi, Sebastià, ¿què ens pots contar de quan eres nin?

Fa una mitja rialla i junta les mans, estrenyent-les una contra l'altra, abans de contestar.

—La meua infància va ésser com la de molts dels nins de llavors. No hi havia la "baldor" d'avui. Vaig començar a anar a classe a l'escola de Ca Ses Monges fins als 7 anys, en què vaig ver la Primera Comunió. El rector Gori Barceló ens donà una "esse". Quan vàrem ésser a ca nostra, mu mare en va fer quatre parts iguals, una per al padrí, les altres una per al meu pare, una per jo i l'altra per a ella. Això va ésser tota la festa! Després de la Primera Comunió, com era costum, vaig passar a una altra escola, que en el meu cas va ésser l'Escola Nacional, durant un any. El local estava damunt el celler de Can Ferrando, amb el mestre Martínez. Després vaig anar 4

anys amb el vicari Joan Munar. A l'acabament d'aquests 4 anys, damunt l'any 1929, vaig agafar l'arada.

—O sia que no tengueres temps de pensar quasi, a què t'havies de dedicar.

—Eren uns altres temps, i vaig dur molta sort, perquè altres com jo, els llogaven després de la Primera Comunió, i a vegades només per al manteniment.

—¿Feres el servei militar?

Ha perdut les rialles quan contesta.

—Ja ho crec. Vaig haver de fer set anys de "mili".

No ens sorprèn massa, coneixent aquells temps.

—¿Anares al front durant el temps de la nostra guerra civil?

—Sí, però només durant un any.

—¿Ens pots fer una breu història d'aquests set anys de servei militar?

—No hi ha molt que contar. Em feren incorporar el 37, en ple Moviment. Em destinaren al batalló de Manacor i al cap d'un any i mig, més o manco, embarcàrem des de Palma cap a Vinaroz. Partírem cap a Calatayud on ens concentràrem. Des d'aquí ens dugueren al front de l'Ebre. Nosaltres hi anàvem per contraatacar les tropes de la República, després de la seva ofensiva. De l'Ebre al front d'Extremadura i després cap a Sabadell i Reus per acabar l'ocupació de

Catalunya.

—¿Què ens pots contar del front de l'Ebre?

—En realitat la lluita més acarnissada tenia lloc a un altre sector, uns quilòmetres enfora del nostre. Però clar, anar al front no és anar a una excursió al camp. Aleshores també em vaig trobar amb un fet excepcional. El tren en què viatjàvem, carregats de soldats que ens traslladàvem a un altre sector, xocà frontalment contra un altre. Allò va ésser un altre front de guerra, una quarentena de morts i més de cent ferits. Jo em vaig salvar perquè anava als vagons de més enrera.

En la seva senzillesa es veu que en Sebastià s'estima més evitar aquests records tan dolorosos i desagradables. Passam a un altre assumpte.

—Parlem altra volta de l'ambient de més prop. ¿A què et dediques quan et reincorporares a la vida civil?

—Altra volta, durant bastants d'anys, a conrar les nostres terres. Però... —es retura—.

—Però ¿què?

—El temps no passava debades. Els meus pares havien tornat molt vells i estaven malalts. Com a fill únic vaig procurar estar devora ells per cuidar-los, i vaig llogar les terres. Més envant moriren i em vaig casar. El camp anà en declivi i vaig procurar cercar una altra feina. Vaig treballar a Ca n'Alzamora, amb una empresa de carreteres, a una fàbrica de ciment armat i a "Dragados i Construcciones".

És el fet clàssic del que ha passat a quasi tots els agricultors de Montuïri. Davant la decadència del camp, han hagut de cercar altres ocupacions.

—Tu has viscut una època en què el nostre poble era molt distint d'avui. ¿Què ens pots dir d'aquells temps?

—Efectivament. Era un temps en què no hi havia tants de nirvis ni presses com ara. El dia passava lentament, es tenia temps per a tot. Avui, per exemple, quasi tothom compra el pa. Llavors, sense excepció, cadascú el pastava a ca seva. Aquest i altres costums han desaparegut.

En Sebastià Cloquell recorda costums perduts, com "demanar forn", "cantar figues", "sa picarolada", "es sopar de matances"...

"Abans -diu ell- tot era més vertader i autèntic, més senzill i humà"

regut.

-Ja que parlem d'això, ¿per què no ens contes el procés que seguia el fer el pa al forn comú i altres costums?

-Tal volta farà gràcia a qualcú, però ho intentaré. Primerament, el vespre, es posava llevat, i s'anava a "demanar forn", al forn comú. Es demanava "sa primera", "sa segona" o fins i tot "sa tercera", referint-se a la fornada que volies. Si havies demanat "sa primera", el sendemà dematí, podien esser les tres de la matinada, passava el forner, tocava a les portes i deia: "podeu escalfar s'aigo". Ens aixecàvem, fèiem foc, pastàvem, fèiem els pans i els tapàvem amb unes estovalles i una flassada perquè tovas-sin. Més tard, el forner, amb una capçana al cap, venia a cercar la post del pa. Mentrestant la madona de la casa solia fer una coca de verdura o cocarrois, que duia al forn. El temps que coïen les coques de verdura, o alguna raïssa, les dones les esperaven, i després enforaven el pa. Era el moment de canviar impressions i "arreglar el poble". Dins el forn s'hi aclarien o embullaven molts d'assumptes. Més tard, el forner tornava la post amb el pa cuit als corresponents domicilis. El pagaven: 0'50 ò 0'60 pessetes, segons els pans i les coques cuites.

-¿Un altre costum perdut?

-El que es refereix a "cantar figues", que només es feia un vespre a l'any: El dissabte del Ram. Aquest vespre es juntaven en grups de sis, set o una dotzena de nins i nines i anaven davant les cases a "cantar figues". A la fi de la cançó sortia la madona i els donava una grapada o dues de figues seques. A vegades, a qualche casa, donaven "ruílions". Per cert, ara li deim cantar figues, però més enllà es deia "captar figues". Una demostració de la manca de recursos d'un temps.

-Endavant. ¿Què més s'ha perdut?

En Sebastià es posa a riure anticipadament pel que vol dir.

-També ha desaparegut, no vull dir que estàs bé o malament, perquè es feia per fer festa, "sa picarolada", que feien als viudos quan es tornaven casar de bell nou. El dia mateix de la celebració del matrimoni, el vespre, es juntaven davant la casa dels nuvis, un estol nombrós de joves amb picarols, esquelles, corns i altres objectes que fessin renou i armaven una bauxa de por. Si no sortia el noví o novia a convidar la gent a beure caçalla, allò augmentava amb trull i gent, fins i tot s'hi arribava a fer foc davant el portal. De tal manera es complicava, que a vegades hi havia d'intervenir la guàrdia civil.

Comentam, els dos, amb bon humor, uns quants casos que hem presenciats i les corregudes davant la guàrdia civil.

-¿Què ens pots contar del sopar de matances?

-Ah!, el sopar de matances! Somniàvem tot l'any en ell. Es convidava tota la família, fins els parents de més enfora. Hi havia taulada que eren més de vint o trenta. Molta gent només ha conegut l'arròs de matances i les pilotes. Però abans es feia bullit amb els ossos del cap i cassola. Un vi fet de casa presi-

Fa uns mesos, els setmanari "Brisas" va publicar aquest dibuix d'en Sebastià Cloquell, obra de la pintora nordamericana Elaine Schmitt. L'artista s'admirà del "rostre que tenia davall del seu capell de paumes" i s'alegrà "quan consentí a posar: Va adoptar una postura perfectament natural".

dia la taula i a l'acabatall es treia sempre la fruita del temps, magranes trossegades i nesples.

-El temps no passa en va. Hem de lluitar i esperar perquè el futur sigui millor pels qui ens segueixen. Però mentrestant, ¿què ens pots dir de la gent d'un temps i la conducta de l'actual generació?

-Avui s'està molt millor. Qui ho dubta! Però... a costa de més preocupacions, més presses; el temps que no basta, pas-

(Continua a la pàgina següent)

RESTAURANT

ES DAU

Cuina internacional
Plats mallorquins
Menjador
Piscina
Terrassa
Fàcil aparcament
Preus econòmics

Avda. Es Dau, s/n Telf. 64 62 80
Montuiri (Mallorca)

Els alumnes de vuitè d'EGB en el Zoològic "Casa de Campo", parc d'atraccions de Madrid en el viatge d'estudis que realitzaren el passat abril amb els de l'escola d'Esportes

Dos dits de seny Manipulació

Es de domini públic que vivim en una època d'excessiva comunicació. Estem envoltats de múltiples mitjans d'informació amb la finalitat de tenir-nos al dia de qualsevol notícia o esdeveniment que es produeixi arreu del món. Podríem dir que vivim en una època de comunicació massiva que ens fa arribar tan aviat com és possible tot quant succeeix. Des de la televisió —de la que fins i tot els més pobres o marginats en gaudeixen— fins a l'ample ventall d'altres mitjans com són ràdio, premsa, revistes de tota classe, etc.

Però, per altra part, són poques les vegades que rebem la notícia d'una manera pura i objectiva. Quasi sempre ens arriba manipulada. Avui un ja arriba a creure que la notícia és un medi, mitjançant el qual es crea o s'intenta crear un estat d'opinió.

Si, per exemple, se'ns dona compte d'un esdeveniment lamentable o d'una desgràcia important, sembla que volen remoure els instints compassius o mantenir-nos en una actitud expectant. Això quan no són els partits polítics que immediatament es mouen per menysprear els qui duen el timó o tenen la responsabilitat de la comunitat.

Avui és poca la gent que sap fer front a la manipulació de les notícies que s'escampen per tot arreu. Des dels nins fins als majors "beuen" les notícies sense protecció ni una orientació sana o totalment objectiva. I com que generalment són pocs els que disposen d'un sentit crític, que saben valorar les coses així com són —no així com ens les fan veure—, de cada vegada augmenta el nombre de persones influenciades pels transmissors de la notícia o pels comentaris parcials.

Els mitjans de comunicació haurien de ser una eina tan bona que el mateix temps que ens donen a conèixer els es-

deveniments, també ens ajudassin a crear una consciència justa, imparcial, eficient; ja que, cas contrari i freqüent, es converteixen en un instrument que ens fa creure allò que vol i encara orientat cap a la finalitat que desitja el qui ens la transmet.

De cada dia cal anar més alerta i tenir dos dits de seny per no deixar-nos influenciar ni manipular. Cadascú hauria de saber filtrar tot quan se li diu i passar-ho per un sedàs ben fi. Després, amb seny, fer personalment una anàlisi crítica del fet o notícia, i, finalment, si ve el cas, obrar en conseqüència.

Salomó

Hamburgueseria

Pub Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri

Velles glòries del ciclisme montuïrer

Gabriel Mas Arbona "Saio"

Entre el 1956 i 1966 participà a les voltes a Espanya, Portugal, Itàlia i França

El segon corredor ciclista que va sorgir a Montuïri durant la dècada dels 50 fou en Gabriel Mas Arbona "Saio", possiblement el millor que ha tengut Montuïri al llarg de tots els temps.

En Biel ara té 60 anys, està casat i viu a Algaida. Té un fill de 30 anys. I des que va deixar el ciclisme s'ha dedicat sempre a la mateixa cosa: és distribuïdor de combustible de "Camps", amb un camió.

Un horabaixa d'aquesta primavera tenguérem una xerrada amb ell i li donàrem peu perquè ens relatàs alguns detalls de la seva eixida com a ciclista.

—¿Com fou que començares a córrer?

—Exactament era l'any 1956, quan tenia 23 anys, encara que un poc en broma.

—No és normal començar als 23 anys, quan un ja és un home fet. ¿Com fou que et decidires tan tard?

—No ho sé exactament. Sempre tenia ganes de provar-ho, fins que un dia vaig dir a mon pare: "M'heu de comprar una bicicleta perquè he de provar a córrer. I si no me la comprau, la compraré jo". I me la va comprar, però... era una bicicleta de Can "Minaco" de "sis reals", perquè aleshores hi havia pocs duros, no era com ara.

—I una vegada tenir la bicicleta, ¿què?

—Vaig anar a les festes de Sant Joan per córrer. Però no tenia sabates adequades ni roba... Me n'hi vaig anar amb la camisa de fer feina, amb un calçons curts i unes espadnyes. En Mayol ja feia un any o dos que corria. A Sant Joan sols no sabia com es feia la carrera; ni si era per puntuació o d'una altra manera. Hi havia d'espectadors un grapat de montuïrers. Era un circuit un poc dur. A la darrera volta vaig fer segon i en Joan "Comelles" ve i em digué: "Has guanyat la carrera". Jo li vaig dir: "Tot lo més he fet segon". Em repetí: "Has guanyat per punts". Efectivament, vaig haver guanyat la carrera.

—¿I després?

—A partir d'aquí començaren els montuïrers a entusiasmar-se i a animar-se, i em recolzaren. I així foren els meus principis.

—¿Ja t'havies entrenat?

—Que va! A lo millor havia entrenat tot sol 15 o 20 dies. En aquesta primera carrera n'hi havia de Vilafranca, de Sant Joan, de Manacor, d'Algaida, en Mayol... Érem uns 40 corredors. Pots estar ben segur que jo —diu en Biel— vaig ésser el primer sorprès. Però... va anar bé.

—Després, ¿com seguistes?

—Dies després vaig fer un parell de carreres per Mallorca i en vaig guanyar algunes. Al cap d'uns dies anàrem a veure en Trobat, que era un bon corredor algaidí, i en Bover. I aquests dos em digueren: "L'any que ve has de sortir de professional". Els vaig dir: "no sé si estaré preparat". "Ja et prepararem", em contestaren en Pep i en Joan "Comelles", l'amo en Toni "Serra", l'amo en Llorenç "Roig", l'amo en Tomeu de Son Moia...

—¿Com continuà això?

—Devers el novembre em digueren: "Heu d'anar a Cura i has de quedar allà dalt. Tenim un cuiner i en Trobat i en Bover et prepararan. I ja hem d'anar a la volta a Andalusia". I així fou. Ens preparàrem allà dalt i després

anàrem cap a Andalusia en Joan "Comelles" i jo, tots sols. Agafàrem l'avió per anar i tornar. I en aquesta primera volta vaig fer segon de la general. Havia guanyat una etapa i vaig fer segon a una altra. Corria tot sol, sense equip, com independent.

—Ja sabem de l'arribada a Montuïri.

—Fou apoteòsica. Hi hagué una festa grossa. Fins i tot feren un arc de vora Ca ses Monges... Com que feia molt de temps que en aquest aspecte no hi havia hagut res i sorgir nosaltres dos, en Mayol i jo, animà la gent. Això, però, dugué una forta rivalitat entre els partidaris d'un i altre... i era gros. Pitjor que la política d'avui. Fins i tot hi hagué bregues.

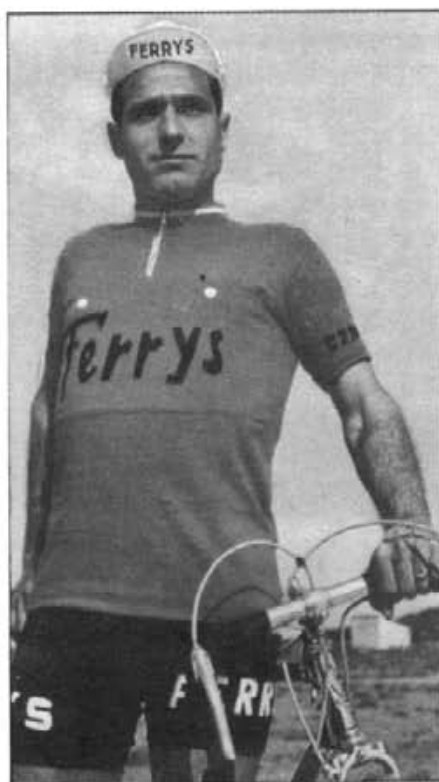
—I després d'aquesta volta?

—No tenia cap equip i les despeses no eren com ara. Però em defensava. Vaig anar a la volta a "Levante" i no férem gaire cosa. Vaig quedar per la meitat. Després anàrem pel Nord. Férem la volta a Astúries on vaig guanyar una etapa. Després anàrem a la volta a Portugal. Això encara era el 57 i vaig quedar novè de la general. Seguidament a la volta a Catalunya, i vaig fer el vuitè. Amb això em va fixar l'equip de la "Guàrdia de Franco", de Múrcia; i l'any següent vaig córrer amb aquest equip.

—¿Què feres aquest segon any?

—Vaig tornar a la volta a Andalusia i vaig tornar fer segon. Ja era el 58. Vaig a la volta a "Levante" i faig tercer. A la volta a la Mediterrània, i vaig assolir el segon. Després vaig fer algunes carreres pel Nord per anar després a la volta a Espanya, a la que ja hi havia pres part l'any anterior, però no la vaig acabar. Si bé en aquesta, del 58, vaig guanyar una etapa, la de Múrcia a Alacant, de devers 200 quilòmetres. Allà vaig prendre més de 12 minuts d'avantatge al segon, que era el belga Val Loi. Això em va animar molt. El penúltim dia anava el novè de la general. Aleshores corria amb l'equip "Caobania", amb en Bernat Capó de director. I baixant "Los Leones" vaig foradar i com que no vaig tenir recanvi tot d'una, vaig enda-

Va córrer nou vegades la volta a Andalusia, la va guanyar un any, altres tres quedà segon i tres més, tercer
També ha guanyat etapes de les voltes a Espanya, Portugal i Itàlia

volta dins els deu primers. Això era el segon any que corria, el 58.

-¿Feres més carreres aquell any?

-Sí; encara vaig anar a la volta a Catalunya i vaig acabar segon de la general. Ja havia fet segon a la penúltima i a la darrera etapa. Aquest any tota la meua família havia vingut a Barcelona a veure el final de la volta. Fou un dels més grans triomfs perquè vaig fer primer de la combativitat, primer d'independents (no tenia equip) i primer de metes volants. En total quatre primers i, com he dit, segon de la general. Me'n vaig dur devers 59.000 pessetes, quantitat que ara arribaria al milió de pessetes.

-¿I el 1959?

-Fou l'any que em vaig casar. Vaig tornar començar per la volta a Andalusia corrent amb l'equip "Faema". I torn fer segon. O sia que era el tercer any que feia segon. Aquell any també vaig tornar córrer la volta a Espanya i no vaig guanyar cap etapa.

-Anem a la volta a Andalusia. En total, ¿què feres?

-He corregut la volta a Andalusia nou anys i he fet tres segons, un primer, tres tercers, un quint i la vegada que he quedat més enrera fou el novè.

-Quines altres carreres impor-

tants has corregut?

-He fet segon a la volta a Levante, vaig guanyar l'etapa de Nules on vaig passar líder. A la volta a Espanya de l'any 60 férem la primera etapa contra rellotge i com que la vaig guanyar, vaig ésser líder... i què t'he de dir...

-A l'estranger, ¿a quines proves has participat?

-He anat dos anys al "giro" d'Itàlia, on vaig fer segon en el premi de la muntanya. Era el 61 i 62. El 61 corria amb l'equip d'en Van Loi i el 62 amb l'equip "Hemi". D'espanyols també hi corrien en Suárez i en Manzaneque. Jo era el domèstic d'en Suárez. Per cert que en l'etapa dels "Dolomites", que arribàvem a Bornio, després d'anar a una altura de més de 3.000 metres vaig arribar gelat. A aquesta volta la guanyà n'Anquetil. Jo la vaig acabar el 13è de la general.

-¿Vares arribar a anar a la volta a França?

-Sí, tres anys. Però sempre de domèstic. He fet tres "tours" però sols n'he acabat un. La primera vegada fou amb la selecció espanyola, l'any després d'haver-la guanyada en Bahamontes.

-¿Què ens dius dels equips?

-Cal dir que sempre fixava amb

(Continua a la pàgina següent)

En Biel "Saio", els anys de corredor
 rrerir cinc llocs.

-¿No tornares a Portugal?

-Sí. Hi vaig anar quasi tot d'una amb l'equip de la "Guàrdia de Franco" de Múrcia. Anava ben classificat. Vaig guanyar l'etapa de Lisboa a Santiago do Casen i vaig passar a líder. Però el vespre, des de l'ambaixada espanyola, vengueren a cercar-nos a l'hotel per obsequiar-nos amb un refresc i... quasi quasi matà l'equip: tota la nit, vòmits... fou un desastre. Es veu que qualche cosa era dolenta. Això ens va desarmar. Quasi tots quedàrem ben "torrats"! Així mateix vaig acabar la

SALLIBRETA GEGANT

fins al

PES SEU INTERÉS

...I SORTEJAM MUNTANYES DE REGALS!

** Sorteig davant notari a partir del 15 de juliol de 1993

8%

T.A.E.

BANCA MARCH

Exemples de T.A.E.

- Per 500.000 Pts.: 6,80%
- Per 1.000.000 Pts.: 7,90%
- Per 5.000.000 Pts.: 8%

Saldo mínim 100.000 Pts.

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Com han canviat les coses dels anys cinquanta a avui! Als joves d'aquell temps se'ls veia ben arreglats i amb ganes de causar una bona impressió, particularment els diumenges i festes. Quan s'havien d'acostar a una al.lota desitjaven ésser ben arribats. Però, ¿quina devia ser la preocupació dels que veim a la foto?

El que neteja les sabates d'en Miquel "Quelet" és en Jaume "Gelater", feina que exercia a molts d'indrets, però sobretot enmig de Plaça. I en Tià "Niu" és el que es mira la feta. Mentrestant continuen la xerrada els altres cinc: en Toni "Niu", en Pere "Malherba", en Bernat Pizà (des "Butano"), en Tesa "Putxo" i mestre Rafel "Putxo". Tot un esbart de joves que donen testimoni d'un temps, que no tornarà, i d'una feina avui esvaïda al nostre poble.

El temps que corrien "Es Saio" i el "d'Es Pont" a Montuïri hi havia una afició desorbitada per les bicicletes

(Ve de la pàgina anterior)

equips de figures, motiu pel qual anava de domèstic. Era d'un temperament nerviós. Quan anava de líder, els vespres no podia dormir. M'estimava més no tenir responsabilitats. L'any que vaig guanyar la volta a Andalusia era perquè es feia a principis de temporada i tenia moltes energies noves; era la primera carrera important de la temporada... i m'anava molt bé.

—¿Com fou el teu final?

—Em vaig retirar als 33 anys, l'any 1966, ara en fa 27. O sia que vaig córrer dels 23 als 33 anys. Aquell darrer any vaig córrer amb en Manzanegue, en Pérez Francés... Havia corregut quatre anys pel "Ferry's" i 5 pel "Faema" i dos com independent.

—¿Deixam res sense dir?

—Segur que sí. Per exemple, vaig córrer el primer trofeu "Andreu Oliver" que el vaig guanyar en tots els sectors. Per Mallorca corria poc. Però aquell any venia de la volta a Catalunya i estava molt fort i molt bé.

—A Montuïri, ¿hi havia carreres aquell temps?

—Sols per les festes. I això que tant per a en Mayol i per a mi hi havia una afició desorbitada. Basta pensar que vaig anar a les carreres de Barcelona i hi vengueren 20 o 30 montuïrers, a veure'm. Aquí, aleshores, era una cosa sèria. Molt més que la política d'ara. Sempre vaig estar molt satisfet dels montuïrers. Fins i tot l'any 57 em compraren una bicicleta per subscripció i encara sobraven doblers. Sempre he estat molt agraït dels montuïrers.

—Sabem que el teu fill va córrer també.

—Efectivament. Va començar l'any 80 i va córrer durant dos anys. Prometia molt. Corregué per València, la volta als Pirineus i féu quart i també quart a la volta al Maestrazgo. Va guanyar una volta a Canàries, on, a l'etapa del Teide, arribà 16 minuts davant el segon. Però a Mallorca, a una carrera, davallant el Puig Major, tengué la desgràcia de caure i quasi es matà. Es va desgraciar la cara i va estar en "coma". Li va costar dos anys recuperar-se totalment. I no ha tornat córrer.

I recordant altres gestes del nostre protagonista, ens acomiadàvem del ciclista que va donar dies de glòria esportiva a Montuïri.

O. Arbona

Mateu Castellà Mascaró, metge

Co-fundador i president de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia

Fa quasi dos-cent anys que nasqué a Montuïri –era el 1795– un nin que en el transcurs del temps arribaria a ser un metge famós dins Mallorca i particularment a Ciutat, on fou extraordinàriament considerat entre la classe mèdica, el qual en el segle XIX va arribar a assolir un gran prestigi. Ens referim a Mateu Castellà Mascaró.

No hem pogut adquirir moltes dades referents a la seva vida, sinó sols les que hem trobat a alguns volums que insereixen fets destacats del nostre país (1). No sabem res de la seva infància i joventut, únicament alguns rellevants aspectes de la seva vida professional.

Ens hem assabentant que fou soci fundador de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Palma de Mallorca i també fou autor d'alguns opuscles i llibres de divulgació mèdica.

Era el 18 de març de 1831 quan dita Reial Acadèmia es va constituir i quatre dies més tard, una vegada fundada, es va encarregar al Dr. Mateu Castellà perquè informàs als components de l'Acadèmia de tot quan feia referència a dita fundació. Desenvolupà la història de la Universitat des que fou fundada fins esser Seminari Conciliar, del qual sabem que existia el 1831 a un lloc "abandonat del seus propis recursos".

L'edifici no es va poder adquirir i van haver d'anar de manlleu, en condicions mesquines. Més endavant, però, i una vegada haver expulsat d'Espanya els Jesuïtes per decret de 4 de juliol de 1835, aquesta Acadèmia fou possible instal·lar-la en el col·legi dels Jesuïtes del carrer de Montisón, si bé en unes habitacions modestes; però allà hi pogueren estar fins molt entrat el segle XIX.

A Montuïri, per altra part, hi havia una escola de primeres lletres per a nins i nines. La primera funcionava en unes condicions molts precàries per manca d'un local adequat. I Foment va acordar que se'n construís una altra en les degudes condicions a un costat o darrera de la Casa de la Vila. I es va encarregar la direcció de l'obra al Dr. Mateu Castellà, juntament amb l'Ajuntament.

Quatre anys més envant, era el 15 de maig de 1893, va morir el qui havia estat director de l'Acadèmia de Medicina i s'encarregar al Dr. Mateu Castellà l'elogi fúnebre, que ell mateix va llegir. Es tractava d'un "discurs necrològic en el qual s'hi troben una sèrie de dates molt interessants sobre la biografia de Francesc Oleo i Carrió. Per exemple la precocitat dels seus talents i estudis", ja que als 17 anys havia cursat "la pròpia llengua, la llatinitat, altres llengües estranyes, tres cursos de l'antiga filosofia i

els anys necessaris pel grau de medicina".

Anys després i per un període de 4 anys, comprés entre l'1 de gener de 1849 i el 31 de desembre de 1852 el mateix Mateu Castellà Mascaró va presidir la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Palma de Mallorca.

Cal dir que ja el 15 de març de 1831, tres dies abans de la seva fundació, havia estat nomenat acadèmic numerari de dita Reial Acadèmia.

En aquells temps els càrrecs de la junta de govern eren electius i biennals. S'havia d'usar l'emblema de ciències mèdiques d'acord amb el model que s'aprovà i també portar l'uniforme que senyalava la Reial Cèdula de 15 de gener de 1831.

En aquesta acadèmia eren 20 membres: 16 metges, 3 farmacèutics i un veterinari.

El nostre ressenyat morí el 1857, quan tenia 62 anys.

O. Arbona

(1) Cfr. "Noticias i relaciones históricas de Mallorca", de Llabrés.- Palma, 1958-1962.

"Mateu Castellà, médico mallorquín e individuo de la Real Sociedad de Amigos del País", de Joaquim M^a. Bover.

"Biblioteca de escritores baleares".- Palma, 1868 (Pàg. 176). "Elogio fúnebre del Dr. en Medicina Francisco Oleo i Carrió leído en 15 mayo 1839".

MODEL MON

Dins la
nostra
comarca

Mobiliari - Art - Decoració

Caretera Palma - Manacor, Quilòmetre 22'70 - Telfs. 12.50.34 - 12.50.69 - 12.51.26
Finca Cabrera Casal d'Algaïda 07310 Algaïda (Mallorca)

Els primers poemes

Aquest mes els alumnes de vuitè han intentat fer els seus primers poemes. Una activitat difícil i que necessita temps i lectures. Unes primeres passes que són el començament d'un nou camp literari que tenen obert davant d'ells.

Estimo i pateixo

Estimo la verdor de la primavera
i el cant alegre del rossinyol.
Pateixo en veure una gàbia
i l'ocell dintre, que no pot prendre el vol.
Estimo veure els ocells
i els arbres ballar al seu cant.
Pateixo en veure rateres o filats
i els indefensos animals atrapats.
Estimo l'aigua
perquè és la font de la vida.
Pateixo en veure abocadors
perquè espanyen la verdor de la terra.
Estimo anar al camp
i poder respirar aire pur.
Pateixo en anar a ciutat
i no poder gaudir
de l'alegria que dona la vegetació.
Pateixo per la terra,
que al 2.050 morirà.

Miquel Cañellas

El pinar

Quin dia tan meravellós.
Qui seria capaç de recordar una tarda,
plena de llum, la serenitat dins l'ànima,
i l'amor del nostre sol?
Digau pins, que respireu l'aroma
de la naturalesa.
Diguem rossinyol,
qui seria capaç d'igualar el teu cant,
i volar fins a l'eternitat del cel,
ple i segur d'encant blau?
D'habitatge i companyia ocells,
de totes les castes que hi ha.
I que passegen amb tu dins l'aire, brillant?
I al fons, el poblet de Montuïri
aqueixa vila pacífica i tranquil·la.
Pinar, és ver que estàs encantat?
Per què sempre estàs igual?
Amb els arbres de capçalada verda
amb les teves mates i penyals.
Qui és que t'ha encantat?
Déu o l'amor del gran cel.
Es trencarà aquest misteri?
Serà o no un encanteri?
"Per això sempre estàs callat".

Mònica Muñoz

Dolça primavera

Dolça primavera
estimada ja has arribat
vingueres quan jo no hi era
quan no tenia pau ni tranquil·litat.
Els camps verds tornen

ocells, veniu a alegrar el paisatge
els nens gojosos canten
veient venir l'estiu ple de coratge.
Dolça primavera
estimada, ja has arribat
vingueres quan jo no hi era
quan no tenia pau ni tranquil·litat.

Margalida Fontirroig Moll

Les estacions

La primavera és el despertar dels ocells,
el començament de verdor al camp,
el despertar dels ocells
i la verdor del camp.
A l'estiu es recol·leix el blat,
l'aigua és un Déu,
i el líquid més apreciat.
A la tardor els arbres es dormen,
els animals es preparen per a l'hivern,
cendra és el color del cel,
i els mals temps tornen.
L'hivern és la perla de l'any,
l'emudiment dels animals
i la blancor del camp.

Joana Maria Gallard

Fi del món

El mar està trist,
el vent ha aflluït,
el blau ja no s'ha vist,
de negre tot s'ha inundat.
Tot s'ha perdut,
el cant és greu,
l'obscuritat ha nascut
Adéu, amor meu.
Els robatoris han rebentat,
les flames tot ho han cremat,
la humanitat s'ha despertat
i el compte enrera ha començat.

Andreu Vidal Rossinyol

Emoció

Quan xerro amb tu
em desbordo d'emoció,

em poso a tremolar,
no tinc solució.

Margalida Payeras
(dedicat a n'en Picó)

Montuïri

En un racó de Mallorca,
a dues passes del mar
i a dos palms de Cura
sobresurt Montuïri damunt l'altar.
Amb milers d'anys a l'esquena,
centenars de Sant Bartomeus a la butxaca
i un munt de coses sense explotar,
Montuïri és una vila senyorial.
Què ha fet ell per a nosaltres?
Què hem fet nosaltres per estimar-lo tant?
ningú, ningú ho sap...
serà cosa del destí!

Gabriel Amengual Martorell

L'amor

T'estim i no et conec, t'aprecio i et mereixo,
t'estim a tu, Mark,
sí, a tu, sense haver-te vist mai.
Cada batec del meu cor
és una possibilitat menys de veure't
però ho aconseguiré, per amor,
per les vegades que he plorat i sofert per tu.
La meua vida és amarga sense tu,
sense poder veure't, abraçar-te,
besar-te, t'estimo.
Qualque dia el veuré
i besaré com mai tu pensaves;
aquest serà un petó suau i fresc,
serà com si tu ficasses
un triple a la meua boca
i el món esclatés d'alegria;
serà un d'aquests petons
que mai s'obliden,
que queden en el pensament.
Sempre recordaré la frescura i l'hermosura
amb que tu em besaràs.

M^a. Fca. Pocoví Melià
(Dedicada a Mark Allen Simpson)

Èxit dels equips de l'Escola a les finals de Mallorca de promoció esportiva

Campions a handbol aleví masculí

Campions a handbol aleví femení

Subcampions a handbol infantil masculí

Tercers a ping-pong infantil masculí

Tercers a handbol infantil femení

Tercers a futbol benjamí

FUTBOL

Els resultats obtinguts pels equips montuïrers al llarg del passat mes de maig han estat els següents:

Benjamins

Rotlet Molinar, 2 - Montuïri, 2

Montuïri, 0 - Vilafranca, 5

Han acabat el play off en tercera posició d'entre sis equips.

Infantils

Binissalem, 3 - Montuïri, 1

Montuïri, 4 - Cardassar, 1

Llosetense, 1 - Montuïri, 2

Montuïri, 1 - Murense, 3

Han quedat els penúltims i per això han perdut la categoria de I regional. A punt varen estar d'aconseguir el miracle en el darrer partit. Si derrotaven el Murense, quedaven empatats amb el Llosetense i per golaveratge directe hauria estat aquest equip el que hagués davallat. No va poder ser i la propera temporada, els nostres militaran a II regional.

Juvenils

Manacor, 5 - Montuïri, 1

Montuïri, 1 - Manacor, 3

Partits corresponents a la eliminatòria de la copa President de la qual els montuïrers varen ser eliminats. Això no lleva ni un punt a la inoblidable i extraordinària campanya que han desenvolupat.

I Preferent

Montuïri, 3 - Calvià, 1

Entrada gratuïta per als afeccionats locals. Debut dels juvenils Rafel i Jaume Alcover i actuació d'un altre juvenil, en Biel Roig. Fàcil victòria local assolida davant un bon classificat Calvià que va ser superat en tot moment pel Montuïri. Gols de Juanjo, Tato Oviedo i Lluís.

Montuïri, 2 - Murense, 0

El club esportiu Montuïri es va unir al dolor de la família Miralles-Pizà i, abans de començar el partit, es va guardar un minut de silenci per la mort del seu fill de 6 anys, en Joanet. Quant a l'encontre, el Murense es jugava una plaça per a disputar la lligueta d'ascens. Va lluitar molt, però varen ser els locals qui aprofitaren les po-

Excel·lent la temporada d'aquest equip de futbol benjamí de l'Escola. Han quedat tercers a les finals de Mallorca d'entre setze equips. Només han perdut un partit i per la mínima

ques ocasions de gol. Lluís i Juanjo marcaren.

R. La Victòria, 2 - Montuïri, 2

Darrera jornada del campionat de Mallorca de I Preferent. Cap importància per a la classificació dels dos equips els quals ja eren matemàticament dins els grups que havien de jugar el play-off d'ascens a III divisió. Una gran primera part del Montuïri i deficient actuació del conegut senyor de Gràcia que s'acomiadava de l'arbitratge. El gols foren obtinguts per Bussi i Llorenç Garcies.

En el campionat de I preferent, el Montuïri ha quedat tercer amb tretze positius. Una gran lliga.

Formentera, 1 - Montuïri, 0

Primer partit de la fase d'ascens a III divisió. Moltes dificultats per traslladar-s'hi. No hi havia bitllets d'avió per al diumenge i, per això, l'encontre es jugà en dissabte i els montuïrers hi viatjaren en avió i tornaren en vaixell. Excessiva duresa per part dels locals i un públic nombrós que els animà constantment. El gol fou aconseguit a la primera part.

R. La Victòria, 0 - Montuïri, 3

Segon i gran partit del Montuïri a la fase d'ascens. Victòria justa que encara hagués pogut esser per més gols.

Futbol-7

Pinsos Hens, 11 - J. Ferry/R. Calvo, 4

Mimos ABC, 7 - Pinsos Hens, 2

Pinsos Hens, 2 - Sant Jordi, 3

Cal remarcar la gran actuació davant del líder J. Ferry/R. Calvo amb "sonada" victòria montuïrera per 11-4. En aquest encontre s'hi reuniren, com a jugadors, antics "stars" de III divisió: Dani Varela, Sebastià Miralles (militaren amb el Montuïri a III divisió) i l'ex-mallorquinista Piñar per part de l'equip de Palma i, amb els montuïrers, Biel Miralles, Tomeu Miralles, Llorenç Bauçà, Toni Sampol, Benet Campins ...entre d'altres.

Bàsquet

Els nostres equips infantil i mini-bàsquet, pel sistema d'eliminatòries, han disputat el play-off contra altres dos clubs.

A la primera ronda, les infantils superaren l'Hispania (perderen a Palma per 40-39 i les contràries no es presentaren a Montuïri). Les de mini-bàsquet havien guanyat per un punt dins Gesa Alcúdia (30-31), però perderen de tres punts a la pròrroga del partit de tornada celebrat en "Es Dau" (28-31).

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

A la segona ronda, els resultats d'anada foren Binissalem, 21 - Montuïri, 14 (infantils) i Llucmajor, 29 - Montuïri, 31 (mini-bàsquet). I els de tornada, Montuïri, 49 - Binissalem, 32 (infantils) i Montuïri, 38 - Llucmajor, 30 (minibàsquet).

Esport Escolar

Al llarg del passat mes de maig, vuit equips de tennis taula, quatre d'handbol i dos de futbollet han participat a les finals de Mallorca de promoció esportiva escolar. L'èxit ha acompanyat les seves actuacions.

Tennis taula aleví masculí

A les semifinals, l'equip A fou campió de grup i passà a disputar els primers llocs de les finals. L'equip B quedà tercer de grup.

A les finals, els resultats foren Montuïri A, 1 - Sant Gaietà, 2; Llucmajor, 1 - Montuïri A, 2 i Palma, A, 2 - Montuïri, 1. Aquest equip va quedar el quart de Mallorca.

El resultat de l'equip B del play-off final foren Montuïri 2 - Maria de la Salut, 0; Sant Salvador B d'Artà, 2 - Montuïri, 0 i Sant Salvador C d'Artà, 0 - Montuïri, 2.

Tennis taula benjamí

Varen anar al poliesportiu Príncep d'Espanya. Només participaven quatre equips i no pogueren guanyar en cap partit. Així i tot, tornaren contents amb la copa.

Tennis taula infantil femení

Resultats de semifinals: Montuïri A, 0 - Palma B, 2; Montuïri, 0 - Sant Salvador d'Artà, 2 (grup B). Montuïri B, 2 - Palma C, 0 i Montuïri B, 0 - T.T. Inca, 2 (grup C).

Resultats del play off final: Montuïri B, 1 - Sant Salvador d'Artà, 2 i Montuïri B, 2 - Palma B, 1. Aquest equip quedà el cinquè. Montuïri A, 2 - Palma C, 0 i Montuïri A, 2 - Maria de la Salut, 0. Aquest equip quedà el setè.

Tennis taula infantil masculí

Resultats de semifinals: Montuïri A, 2 - Inca B, 0; Montuïri A, 2 - Sant Salvador d'Artà B, 1 i Montuïri A, 2 - Vilafranca, 0. Aquest va fer campió.

Montuïri B, 2 - Fra Joan Ballester de Campos, 0; Montuïri B, 0 - Palma A, 2 i Montuïri B, 2 - Inca A, 1. Foren segons de grup.

Montuïri C, 2 - Palma B, 0; Montuïri C, 0 - Artà, 2 i Montuïri C, 2 - Alcúdia,

Els infantils de futbol baixen a II regional

Aquest mes, els quatre darrers partits de la lligueta d'ascens a III divisió

El Pinsos Hens de futbol-7 derrota al líder en "Es Revolt" per 11-4

1. Feren segons de grup.

Finals: L'equip A jugà pel lloc primer a quart i assolí el tercer lloc de Mallorca. Els equips B i C jugaren pels llocs cinquè a vuitè i el C quedà cinquè i el B, vuitè, d'un total de setze equips.

Handbol aleví masculí

El montuïrers feren primers. A les finals hi havia quatre equips i els nostres obtingueren la victòria a totes les confrontacions: Montuïri, 11 - Sant Llorenç A, 3; Montuïri, 8 - Selecció de Muro, 4 i Montuïri, 14 - S. Llorenç B, 0.

Handbol aleví femení

Les nines també feren primeres. Derrotaren clarament l'escola de Sant Llorenç i per la mínima i en el darrer minut ho feren davant de la selecció de Muro per 9-8.

Handbol infantil femení

Terceres d'entre cinc equips finalistes: Montuïri, 2 - Sant Llorenç A, 4; Montuïri, 7 - Sant Llorenç B, 3; Montuïri, 5 - Sant Francesc d'Assís de sa Pobla, 1 i Montuïri, 4 - Selecció de Muro, 9.

Handbol infantil masculí

Els campions dels cursos anteriors no pogueren repetir el títol per un sol gol. Perderen la final contra la selecció de Muro per 7-6 que era el campió de l'altre grup. Els resultats de la primera fase foren Montuïri, 13 - Sant Llorenç A, 8 i Montuïri, 10 - Sant Tomàs d'Inca, 5.

Futbollet benjamí

Assoliren un destacat paper. D'entre els millors setze equips de les comarques de Mallorca, varen obtenir el tercer lloc. Feren campions de grup sense encaixar un sol gol. Al play-off final disputat al Port de Sóller optaren pels llocs primer a quart i restaren en un meritori tercer lloc.

Els resultats de semifinals foren Montuïri, 1 - La Puríssima, 0; Montuïri, 1 - Queen's College, 0 i Montuïri, 2 - Jaume III de Llucmajor, 0. I el de les finals, Montuïri, 1 - Esporles, 1 (l'Esporles fou l'equip campió i aquest, l'únic encontre que no guanyaren); Montuïri, 0 - Avance d'Artà, 0 i Gabriel Alzamora de Palma, 2 - Montuïri, 1.

Futbollet iniciació

A la semifinal es proclamaren segons d'un dels quatre grups amb aquests resultats: Montuïri, 2 - Valldemossa, 1; S'Arenal, 3 - Montuïri, 1 i Montuïri, 1 - Robines de Binissalem, 0 (per no presentació d'aquests).

En el play-off final celebrat el dia 29 de maig a Campos, registraren aquests resultats: Montuïri, 2 - Avance d'Artà, 0 Montuïri, 2 - Vilafranca, 1 i Montuïri, 3 Bisbe Verger de Santanyí, 3. S'han classificat en 5è lloc de Mallorca d'entre setze equips participants a les finals.

Biel Gomila

Classificacions finals

I Preferent - Campionat Mallorca

POLLENSA	38	24	8	6	90	33	56	-18
Espanya	38	23	8	7	93	50	54	+16
Montuïri	38	19	13	6	68	45	51	+13
R. Victoria	38	18	11	9	67	51	47	+9
Santanyí	38	17	11	10	73	45	45	+7
Binissalem	38	15	15	8	50	44	45	+7
Calvia	38	16	10	12	54	46	42	+4
Murense	38	14	13	11	62	46	41	+3
La Union	38	14	12	12	56	53	40	+2
Andraitx	37	16	7	14	54	49	39	+1
Genova	38	12	15	11	43	50	39	+1
At. Rafal	38	16	6	16	54	52	38	-1
Campos	38	13	11	14	53	45	37	-1
Alcúdia	38	10	17	11	47	50	37	-1
Consell	38	12	9	17	59	63	33	-5
Felanitx	38	9	13	16	51	64	31	-7
Alaro	38	10	6	22	27	59	26	-12
Xilvar	38	8	8	22	43	80	24	-16
V. de Lluc	37	6	8	23	38	80	20	-14
Cala D'Or	38	3	7	28	32	109	13	-25

I Regional infantil Campionat Mallorca

J. SALLISTA	30	25	3	2	126	13	53
Poblense	30	21	6	3	95	21	48
Olimpic	30	21	4	5	124	42	46
Murense	30	20	5	5	107	46	45
Cala Millor	30	19	3	8	67	31	41
Avance Artà	29	14	5	10	77	60	33
Pollença	30	11	7	12	68	86	29
Campos	29	11	6	12	46	59	28
Binissalem	29	10	8	11	46	50	28
Port Pollença	30	10	2	18	49	94	22
Cardassar	30	8	6	16	47	76	22
Bto. R. Lull	29	10	2	17	52	75	22
Escolar	30	7	4	19	38	90	18
Montuïri	29	5	4	20	29	100	14
Llosetense	29	5	4	20	30	79	14
Barracar	30	4	3	23	37	116	11

Play Off benjamí - Grup C-2

VILAFRAN.	10	8	1	1	35	9	17
Sant Jordi	10	8	0	2	40	8	16
Montuïri	10	5	3	2	20	18	13
Can Pastilla	10	4	0	6	17	32	8
Margantense	10	1	2	7	8	28	4
R. Molinar	10	0	2	8	12	37	2

Gloses

Inauguració del nou local de la 3ª edat

Era un temps Ca s'Escolà i es nom li han canviat, ara és un local honrat on es de tercera edat es temps hi podran passar. A tots vos vull comanar que bé ho pogueu conservar desitjant veure acabar tan bé com l'hem començat.

Davant l'anyada

Per Montuïri, es sembrat enguany ha tornat cugula, tant tenim si s'ennigula com si plou en tempestat; el món està destinat a un mal que no té cura; aquell qui es gra s'enduia ja no el vol ni regalat, perquè amb ell està mesclat una brutor que fa agrura.

Miquel Massanet "Parrí"

EN EL NOSTRE ANIVERSARI

MILERS DE REGALS AL SEU ABAST

1.993

1.882

111
anys

DEL 17 DE MAIG
AL 9 DE JUNY

Més de 23.000
regals i
superregals en
mà i a l'acte

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Demografia

Maig de 1993

Matrimonis

Dia 1.- Miquel Josep Barceló Mir amb Maria Francisca Bauzá Rigo.

Dia 15.- Martí Bauzá Jaume amb Mª. del Mar Carralero Rodríguez.

Dia 29.- Rafel Ginard Mas amb Margalida Garau Pocoví.

Defuncions

Dia 7.- Margalida Garcias Rossinyol, fadrina de 88 anys. "Ripolla".

Dia 8.- Joan Miralles Pizà, 6 anys.

Dia 27.- Antoni Cerdà Verd, casat de 71 anys. "Poeto".

Dia 30.- Aina Sastre Arbona, fadrina de 49 anys. "Mostela".

Cuinar en casa

Espinagada

Ingredients

Per a un quilo de farina

Un tassó d'aigua

1/2 tassó d'oli

1/2 tassó petit de saïm

Llevat de pa, com una ametlla

Espinacs, panses, grell, juevert, mus-sola o gatons.

Elaboració

Es fa la pasta, s'aprima i se li dona la forma rodona. Es posa enmig la verdura, el peix, les panses i un altre sastre de verdura. Llavors es fa un doblec amb la pasta a la dreta, un a l'esquerra i després a dalt i a baix.

Magdalena Mezquida "Rabent"

Pluviòmetre

Maig de 1993

Dia 1.....15'6 litres m²

" 13..... 7'8 "

" 30..... 1'9 "

Total..... 25'3 "

Temps passat

25 anys enrera

Juny de 1968

Accident mortal

Dia 14 de juny de 1968 el jovenet de 16 anys Antoni Ramonell Sastre morí a conseqüència d'un accident —el cotxe fou arronsat pel tren— prop d'Inca. Els altres tres estudiants que es dirigien allà sols romangueren ferits.

50 anys enrera

Juny de 1943

Els Cossiers, a la fira de mostres

Dia 3 de juny amb motiu de la primera fira de mostres de Balears se celebrà a Ciutat una gran diada folklòrica a la qual hi participaren els Cossiers. Tengueren un gran èxit. Ballaren "Flor de Murta".

100 anys enrera

Juny de 1893

Subhasta d'arbitris

Les subhastes que es feren dia 20 de juny de 1893 es resolgueren així: "Escorxador i Carnisseria": 176 ptes. a Antoni Fuster; places, carrers, mercats i camins: 311 ptes. a Bartomeu Lladó; Romana: 111 ptes. a Antoni Garcias, i pous: 79 ptes. a Josep Pocoví.

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Acabament dels cursets prematrimonials

El passat més de maig es feren els darrers cursets prematrimonials del curs 1992-93. Hi hagué una bona assistència, bona col·laboració i excel·lent ambient, on tots aprenguérem de tots. Acabàrem el curset amb un sopar de germanor a Montision de Porreres.

Finalitza la preparació per a la Primera Comunió

El passat dia 23 acabàrem la preparació dels infants que enguany han de fer la Primera Comunió. Abans de rebre aquest gran Sagrament férem uns dies de preparació que inclogué dues festes prèvies amb tots els infants: la festa del perdó (reconciliació amb Déu, amb els altres i amb un mateix) i la festa de la Paraula: Se'ls entregà el Nou Testament com a actitud final d'una etapa en la qual havien conegut poc a poc els trets més importants de la Paraula de Déu. Ara se'ls entregará el llibre de la Paraula perquè el segueixin llegint durant la seva vida. Després, en distintes dates escollides pels pares, celebraran el sagrament de l'Eucaristia.

Col·lecta per a Mallorca Missionera

La col·lecta per a "Mallorca Missionera" recollí 76.218 pessetes, les quals foren entregades a la Delegació de Missions per contribuir amb les despeses que es necessiten perquè els nostres missioners facin arribar la veu i l'obra del Senyor a tota la gent dels països on treballen.

Primeres Comunions

El primer torn de nins i nines que han de celebrar la Primera Comunió tindrà lloc el mateix dia del Corpus, dia 13 de juny a les 19 hores. Se suprimeixen, per aquest motiu, la missa del Puig i la de les 21 hores a la Parròquia.

Segons es pot veure, temps enrera la pila baptismal estava al costat de l'escala que puja al cor de l'església. Però el 3 de gener de 1970 fou beneïda l'actual capella del baptisteri i pila baptismal, on abans era l'antiga capella de Sant Pere

Col·laboració amb la festa del Corpus

La Parròquia demana bondadosament que la gent col·labori amb la festa i processó del Corpus, duent flors a l'església així com cossiols i altres adorns de flors per on passi la processó. (Carrer Major, Plaça Vella, Jaume II, Vanrell, Plaça Major).

Confirmacions

El proper dia 27 de juny a les 11 del matí tendrem les confirmacions dels nostres joves que s'han anat preparant durant aquests anys fent un procés de fe i el discerniment de la compromesa vida cristiana, seguint les petjades de Jesús.

Supressions de misses al Puig

Cal recordar que el dies 13 (Corpus) i 27 (confirmacions) no hi haurà missa en el Puig.

Col·laboració econòmica

Aquests primers dies del mes de

juny, en què molts d'espanyols han de fer la declaració de renda, convé tinguin present que tant si la declaració resulta positiva com negativa, sols marcant una "X" en el requadre corresponent, es pot col·laborar al sosteniment econòmic de l'Església Catòlica. Sobretot si tenim present que no suposa cap augment en el nostre impost i si no ho feim així ho assigna l'Estat per als seus propis fins.

Els nins i la TV

Un informe de la UNESCO de 1991 sobre els nins davant la televisió posa de manifest que a Espanya el 96'6 % de menors d'edat escolar, veu diràriament la TV i un 46 % hi dedica un o dos dies a la setmana. Veure la TV s'ha convertit en la primera activitat del temps lliure dels escolars.

Els nins i nines entre 2 i 5 anys passen 25 hores a la setmana davant la TV, i la UNESCO calcula que quan els actuals nins i nines arribin als 60 anys hauran passat 8 anys de la seva vida davant el televisor.

Un fet que influirà poderosament damunt la seva personalitat i que pot atemptar el seu desenvolupament físic, mental i moral.

Per col·laborar al sosteniment econòmic de l'Església Catòlica en fer la declaració de renda (I.R.F.P.), ho pot fer manifestant el seu desig, posant una creu en el requadre corresponent.